

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ

PROSINEC 2018

ČÍSLO 73

*Veselé Vánoce
a vše nejlepší
do nového roku 2019
přeje redakce, vedení
a zaměstnanci
obce Starovičky*

Úvodník

Vážení spoluobčané, teplé podzimní počasí trvalo letos k radosti všech poměrně dlouhou dobu, až se nám mohlo zdát, že ani nedokáže předat vládu nad okolní krajinou zimnímu období. Nakonec se vše vrátilo do očekávaného normálu a teploty pod bodem mrazu, trocha sněhu a studený vítr se postaral počátkem

adventního období o to, že jsme se definitivně do zimního období alespoň na chvíli přenesli. Ovšem předvídat, že si v následujícím období skutečně užijeme dostatek sněhu a mrazu si asi nikdo z nás ještě nedovolí. V souvislosti se svátečním obdobím adventu, které je synonymem pro pokoru, lásku, úctu a vzájemnou toleranci bych se rád pozastavil právě u těchto předností, kterých se v poslední době lidem poněkud nedostává, pokud tak můžu soudit z profesní praxe. Jak jistě víte, jednou z pravomocí obce je rozhodování ve věci správních deliktů, což je v našem případě řešení protiprávního jednání ve formě přestupků. V posledních letech se celkový počet ohlášených přestupků poměrně výrazně zvýšil. Asi všichni budeme souhlasit s tím, že každý z nás má právo na obranu proti násilí či poškozování svého majetku. Nicméně velkou část současně dokumentovaných a projednávaných sporů by dokázaly obě strany ještě před několika lety přejít jen s mírným opovržením bez dalších vyhrocených reakcí či vyjasněním si problému přímo na místě – za vším bývala snaha zúčastněných vyřešit vzniklé neshody jen mezi sebou a bez následků do budoucna. Nyní se každý sebemenší problém většinou řeší za asistence Policie ČR, která je nucena přijet na telefonické zavolání, provést šetření a sepsat protokol, který následně posílá na příslušnou obec, kde se vše projednává, třeba i v několika stáních přestupkovou komisí za přítomnosti právníka. Z pohledu nezúčastněných osob se převážná většina takových jednání jeví z administrativního, časového i finančního hlediska jako banální a zcela zbytečná, byť na to mají „poškození“ z hlediska legislativy právo. Zcela určitě by právě v těchto situacích pomohla trocha nadhledu a dříve vzpomenu té pokory, úcty k jinému člověku i vzájemné tolerance, abychom při drobných vzájemných neshodách či nedorozuměních dokázali vše smírně vyřešit a dále se navzájem respektovat. Během adventního období i na přelomu kalendářního roku však většinou zmíněná problematika ustupuje do pozadí v právě probíhající předvánočním nákupním shonu a přestává být alespoň na chvíli aktuální. Snad každý z nás si přeje prožít vánoční svátky i oslavy nadcházejícího nového roku v klidu a v pohodě se svými blízkými a dokáže také spoustu věcí tolerovat. Přeji nám všem, aby tato, chcete-li sváteční nálada, vydržela co možná nejdéle a abychom se dokázali povznést nad problémy, které se nám v daný okamžik jeví jako „neodpuštělné“. Prožijte tedy vánoční svátky spokojeně a šťastně obklopeni svými blízkými i přáteli, do nového roku Vám všem pak přeji jen to nejlepší a především pevné zdraví.

Vladimír Drbola
starosta obce

budova obecního úřadu

Víte že v r. 2018

- bylo podáno samostatně nebo ve spolupráci s místními organizacemi celkem 8 žádostí o dotace, z nichž 4 byly úspěšné?
- byly získány pro naši obec dotační finanční prostředky ve výši 2 790 tis. Kč?
- byly rozděleny dotace pro činnost a podporu místních zájmových organizací a jednotlivců ve výši 97 000,- Kč?
- bylo vysazeno 100 nových stromů společností Kentico software s.r.o. Brno v rámci projektu „Stromy za softwarové chyby“?
- bylo realizováno zateplení budovy obecního úřadu a dílen s novou fasádou včetně výměny oken a nové střechy nad dílnami?
- bylo provedeno zpevnění plochy dvorní části budovy obce
- prodejny Můj Obchod Potraviny U Tomků žulovými kostkami včetně vybudování nového ocelového přístřešku a osazení motoricky ovládané brány?
- bylo provedeno zateplení budovy hasičské zbrojnice včetně nové fasády a dále vestavba podkrovní budovy se školící místností s kuchyňkou, sociálním zařízením a kanceláří velitele?
- byla provedena kompletní rekonstrukce víceúčelového hřiště s povrchem umělé trávy, novým oplocením, osvětlením a doskočištěm pro skok daleký?
- byla provedena kompletní rekonstrukce hřiště na malou kopanou s povrchem umělé trávy, novým oplocením a osvětlením?
- byla provedena rekonstrukce kotelny ubytovny ve sportovním areálu, osazení kondenzačního plynového kotle a nerezového bojleru pro přípravu teplé užitkové vody?
- byl vybudován nový vodovodní řad na ulici Vinařská, který nahradil nevyhovující sdruženou vodovodní přípojku?

víceúčelové hřiště

budova hasičské zbrojnice

hřiště na malou kopanou

hasičská zbrojnice - schodiště

- byl odborně zrestaurován vápencový památník u tanku?
- byla provedena oprava poškozených částí místních komunikací infratechnologií a oprava prasklin povrchu komunikací pružnou zálivkou?
- bylo zakoupeno 12 pevných a 13 mobilních lavicových setů pro venkovní areál kulturního domu?
- byla osazena 2 dopravní zrcadla – jedno nové a druhé jako náhrada za poškozené?
- byly před budovou obecního úřadu osazeny 2 vlajkové stoly pro stálé vyvěšení vlajky ČR a vlajky obce?
- byl zakoupen do budovy hasičské zbrojnice nový nábytek – dílenské vybavení, vybavení školící místnosti, kuchyně, kanceláře velitele, šaten zásahové jednotky a vestibulu?
- byl zakoupen nový nábytek a počítačové vybavení pro veřejnost v místní knihovně?
- byla pořízena sněhová radlice instalovaná na univerzální nosiči Hako 1250 Citymaster?
- byla zakoupena pro zásahovou jednotku SDH cisternová stříkačka LIAZ 101 CAS 25 K?
- bylo doplněno LED osvětlení vánočního stromu obce?
- byla provedena profesionální digitalizace kronik obce a školských kronik?
- byla vydána kniha Almanach mapující 20 let ochotnického divadelního spolku Kadet?
- byla vytvořena virtuální prohlídka obce umístěná na webových stránkách obce?
- byly doplněny 3 informační panely v obci o nové textové a grafické plochy?
- byla provedena výsadba stromů a keřů na ploše 2,35 ha v lokalitě Tálky II?
- bylo vysazeno celkem 27 ovocných stromů naštěpovaných z nejstarších stromů v obci?
- proběhlo za účasti ataše generálního konzula Ruské federace vzpomínkové setkání u příležitosti 73. výročí osvobození obce, kterého se zúčastnilo kromě veřejnosti 130 členů motokářského klubu Noční vlci Europe MC a dále členové klubů vojenské historie?

- bylo v rámci akce „Uklidme Česko“ zlikvidováno 50 pytlů odpadu sesbíraného v katastru obce?

- bylo předáno zdarma občanům obce, nebo přivezeno na

hasičská zbrojnice - kuchyně

sběrný dvůr celkem 56 t kompostu z kompostárny provozované firmou Hantály a.s., kam obec ukládá vyprodukovaný bioodpad?

- se narodilo v obci 7 dětí?

- je stávající počet obyvatel obce stejný, jaký byl v loňském roce, tedy 842 občanů?

Text a foto: VD

Dotace 2018

Seznam žádostí o dotace z grantů JmK

1. Dotační program „Program rozvoje venkova“ JmK.

„Starovičky – vybudování zázemí obchodu“

Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 515 tis. Kč, požadovaná dotace 250 tis. Kč.

Přiděleno 250 tis. Kč.

2. Dotační program „Program rozvoje venkova“ JmK.

„Starovičky – obnova vybavení knihovny“

Žadatel: Obec Starovičky, neinvestiční projekt 100 tis. Kč, požadovaná dotace 50 tis. Kč.

Přiděleno 50 tis. Kč.

3. Dotační program „Zvláštní účet pro vodní hospodářství JmK“.

„Starovičky: vodovod v ulici „Nad kostelem“

Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 952 tis. Kč, požadovaná dotace 666 tis. Kč, skutečné náklady projektu po provedeném výběrovém řízení 902 tis. Kč.

Přiděleno 631 500 Kč.

4. Dotační program JSDH.

„Starovičky – rekonstrukce hasičské zbrojnice 2018“

Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 1 196 tis. Kč, požadovaná dotace 800 tis. Kč.

Zamítnuto.

5. Dotační program Zkvalitnění sportovního prostředí v JmK.

„Starovičky – realizace energetických úspor sportovních kabin“

Žadatel: TJ Starovičky, investiční projekt 670 tis. Kč, požadovaná dotace 200 tis. Kč.

Zamítnuto.

Seznam žádostí o dotace z fondů financovaných EU

6. Dotační program Operační program životní prostředí.

„Revitalizace veřejné zeleně v obci Starovičky“

Žadatel: Obec Starovičky, neinvestiční projekt 1759 tis. Kč, požadovaná dotace 973 tis. Kč.

Projekt je ve fázi hodnocení na SFŽP.

7. Dotační program Podpora obnovy sportovní infrastruktury.

„Starovičky rádi sportují, na nové hřiště sprintují“

Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 2 469 tis. Kč, požadovaná dotace 1 695 tis. Kč, skutečné náklady projektu po realizaci osvětlení, které nebylo součástí projektu 2773 tis. Kč.

Přiděleno 1 858 117,- Kč.

8. Dotační program Podpora obnovy a rozvoje venkova.

„Workout a parkour hřiště, nejlepší cvičiště“

Žadatel: Obec Starovičky, investiční projekt 627 tis. Kč, požadovaná dotace 400 tis. Kč.

Projekt skončil v zásobníku projektů, posléze fin. prostředky nepřiděleny.

Stočné

Výše stočného pro rok 2019 vychází z finanční analýzy dotačního programu OPŽP a je stanovena ve výši 59,17 Kč vč. DPH / m³. Oproti loňskému roku se tedy jedná o navýšení 3,50 Kč/m³. Z důvodu nárůstu stočného byla rozhodnutím zastupitelstva obce snížena výše poplatku na osobu za svoz a uložení komunálního odpadu o 10,- Kč na celkovou výši 50,- Kč vč. DPH. Občané tedy zaplatí celkově na poplatcích za odpad a za stočné o 98,- Kč na osobu více, než v roce 2018. Vyšší snížení poplatku za odpad by bylo velmi obtížné – poplatek není vhodné snížit na úplné minimum a výši stočného je nutno dodržovat dle finanční analýzy do roku 2021. Na druhou stranu si však musíme uvědomit, že poplatek za svoz a uložení odpadu by byl v dnešní době zcela určitě vyšší než v roce 2013, ze které stále vycházíme. Obec nyní financuje oproti minulosti např. svoz bioodpadu ve výši cca 150 Kč/rok/obyvatele, navýšil se poplatek za manipulaci s druhotným odpadem i uložení odpadu na skládku. Pro informaci uvádím, že celkové dosud provedené kompenzace na poplatku za odpad činí 400 Kč na občana, což v přepočtu na stočné činí 14,30 Kč/ m³ odpadní vody - hodnota stočného pro rok 2018 je tedy vyjádřena hodnotou 44,87 Kč/m³. Pro porovnání – stočné fy VaK Břeclav a.s. je na rok 2019 stanoveno ve výši 51,75 Kč/m³ vč. DPH.

Upozornění

Vedení obce žádá občany o ohleduplnost při používání pyrotechniky při oslavách konce roku. Prosíme o její odpalování pokud možno jen během posledního dne v roce během silvestrovských oslav, kdy majitelé psů a koček počítají se zvýšeným hlukem během tohoto dne a mohou tak svá zvířata s pomocí medikamentů na tuto situaci připravit. Zastupitelstvo obce nechce danou problematiku prozatím řešit žádnými restriktivními opatřeními - prosíme tedy o Vaši vstřícnost a pochopení. Zároveň upozorňujeme, že by měla být pyrotechnika odpalována pouze na bezpečných místech, kde nemůže dojít při nepovedeném odpalu ke škodě na majetku, případně k požáru.

Oslava konce roku

Zakončení roku tradičním ohňostrojem bude letos podobné jako v loňském roce, tedy odpálení ohňostroje přesně o půlnoci a připítek šumivým vínem zdarma. Přijměte tedy pozvání k novoročnímu setkání se svými spoluobčany pod přístřeškem u kabin, kde bude pro Vás připraveno šumivé víno. Skleničky si, stejně jako vloni, přineste prosím s sebou.

Pozvánka na kulturní akce

Prosinec

26. 12. - Šachový turnaj

zahájení ve 13:00 hod v pohostinství U Kalichů

27. 12. - Turnaj ve stolním tenise

zahájení v 9:00 hod v sále kulturního domu

31. 12. - Silvestrovský ohňostroj

odpálení ohňostroje ve 24:00 hod ve sportovním areálu

Leden

26. 1. - Krojový ples – kulturní dům od 20:00 hod

předtančení Českou besedou, bohatá tombola hraje DH Palavanka
předprodej místenek od 21.1. na OÚ Starovičky, tel.: 519 414 035

Únor

23. 2. - Maškarní ples – kulturní dům od 20:00 hod

bohatá tombola
hraje Apollo
pořádá TJ Starovičky

(VD)

Poplatky v roce 2019

POPLATEK ZA ODPAD

Sazba poplatku za odpad činí **50 Kč/osobu**, poplatek je splatný **do 31. 3. 2019**.

Poplatky budou vybírány v kanceláři OÚ Starovičky od **18. 2. 2019 – 31. 3. 2019**.

Nové kódy na popelnice již nebudou vydávány. V platnosti zůstávají čárové kódy, které máte nalepené na nádobách na odpad.

Poplatek lze uhradit následujícími způsoby:

- v hotovosti do pokladny v kanceláři OÚ Starovičky,
- bezhotovostním převodem na účet obce Starovičky č. 5028651/0100, variabilní symbol 1340, specifický symbol = číslo domu,
- přes platební terminál (kartou) v kanceláři OÚ.

PLATBY ZA STOČNÉ

Cena stočného pro rok 2019 je stanovena na **59,17 Kč** za 1 m³ vč. DPH, tzn., že na 1 občana s tekoucí teplou vodou činí stočné pro rok 2019 **1 656,76 Kč** (28 m³ dle směrných čísel x 59,17 Kč vč. 15 % DPH).

Vyúčtování stočného za rok 2018 Vám bude doručeno počátkem měsíce ledna 2019. Případné přeplatky či nedoplatky budou vybírány v kanceláři OÚ ve dnech **18. 2. 2019 – 31. 3. 2019**. Kdo z občanů bude mít zájem o zaslání přeplatku bezhotovostně na účet, nechť oznámí číslo účtu na e-mailovou adresu info@starovicky.cz.

Stočné lze uhradit bezhotovostním převodem na účet obce Starovičky č. 5028651/0100, variabilní symbol 23212111, specifický symbol = číslo domu. Občanům, kteří hradí zálohy prostřednictvím SIPO, budou automaticky navýšeny tak, aby

odpovídaly nové výši stočného. Nová výše záloh bude stržena již v měsíci leden 2019.

POPLATEK ZA PSA

- a) Za prvního psa je sazba **150 Kč**
b) Za druhého a každého dalšího psa téhož držitele je sazba **100 Kč**
c) Za psa, jehož držitelem je poživatel invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmu, a nebo poživatel sirotčího důchodu je sazba **50 Kč**
d) Za druhého a každého dalšího psa téhož držitele, poživatele invalidního, starobního, vdovského nebo vdoveckého důchodu, který je jeho jediným zdrojem příjmu, a nebo poživatele sirotčího důchodu je sazba **50 Kč**.

Poplatek lze uhradit následujícími způsoby:

- v hotovosti do pokladny v kanceláři OÚ Starovičky,
- bezhotovostním převodem na účet obce Starovičky č. 5028651/0100, variabilní symbol 1341, specifický symbol = číslo domu,
- přes platební terminál (kartou) v kanceláři OÚ. **(HK)**

**UPOZORNĚNÍ: OÚ STAROVIČKY BUDE V DOBĚ
OD 27. 12. 2018 DO 31. 12. 2018 UZAVŘEN.
OTEVŘENO BUDE OD STŘEDY 2. 1. 2019.**

Usnesení č. 1/2018

**ze zasedání Zastupitelstva obce Starovičky,
konaného dne 30. 10. 2018 v 18:00 hod.
v zasedací místnosti OÚ Starovičky**

1. ZO Starovičky **určuje** ověřovateli zápisu Václava Hovězák a pana Bc. Josefa Janouška a zapisovatelkou paní Hanu Kapustovou.
2. ZO Starovičky **schvaluje** navržený program jednání.
3. Volba starosty a místostarosty
 - a) ZO Starovičky **schvaluje** zvolení jednoho místostarosty.
 - b) ZO Starovičky v souladu s § 84 odst. 2 písm. k) zákona o obcích **určuje**, že pro výkon funkce starosty obce bude člen zastupitelstva uvolněn.
 - c) Zastupitelstvo obce Starovičky **schvaluje** veřejný způsob volby starosty a místostarosty postupem uvedeným předsedajícím.
 - d) ZO Starovičky **volí** starostu obce Starovičky pana **Vladimíra Drbolu**.
 - e) ZO Starovičky **volí** místostarostu obce Starovičky pana **Bc. Tomáše Doláka**.
4. Zřízení finančního a kontrolního výboru
 - a) ZO Starovičky **zřizuje** finanční výbor a kontrolní výbor. Oba výbory budou tříčlenné.
 - b) ZO Starovičky **volí** předsedu finančního výboru pana Davida Poláčka.
 - c) ZO Starovičky **volí** předsedu kontrolního výboru pana Ing. Josefa Panice.
 - d) ZO Starovičky **volí** členy finančního výboru pana Stanislava Nováka a pana Ing. Martina Mazúrka.
 - e) ZO Starovičky **volí** členy kontrolního výboru pana Bc. Josefa Janouška a pana Václava Hovězák.
5. ZO Starovičky **schvaluje** složení školské a kulturní komise obce – předseda Kateřina Pleskačová DiS, členové Bc. Tomáš Dolák a Pavlína Prátová, DiS. (není člen ZO).

ZO Starovičky **schvaluje** složení přestupkové komise – předseda JUDr. Miroslav Hlávka, členové Václav Hovězák, Stanislav Novák a náhradník Vladimír Drbola.

6. ZO Starovičky Zastupitelstvo obce Starovičky v souladu s § 72 odst.2 a § 84 odst. 2 písm. n) zákona o obcích a nařízení vlády č. 318/2017 Sb., o výši odměn členů zastupitelstev územních samosprávných celků, **schvaluje** odměny za výkon funkce ve výši:
 - člen zastupitelstva bez dalších funkcí – 660,- Kč
 - člen výboru zastupitelstva obce/komise /zvláštního orgánu obce - 660,- Kč
 - předseda výboru/komise/ - 880,- Kč
 - místostarosta – 3 300,- Kč
 - nečlenům zastupitelstva obce za funkci členství v komisích a zvláštních orgánech obce – 660,- KčOdměna bude poskytována ode dne 1.11.2018. V případě nástupu náhradníka na uprázdněný mandát člena zastupitelstva obce bude odměna poskytována ode dne složení slibu. V případě budoucích změn v obsazení jednotlivých funkcí bude odměna poskytována ode dne zvolení, popř. jmenování do příslušné funkce. V případě souběhu výkonu více funkcí nebudou neuvolněným členům zastupitelstva obce poskytovány odměny v souhrnné výši - nebude použita kumulace odměn (ustanovení §74 odst.3 zákona o obcích), bude poskytována jen odměna za 1 funkci a to tu, za kterou zastupitelstvo stanovilo odměnu nejvyšší.
7. ZO Starovičky **deleguje** pro práci v představenstvu společnosti Hantály, a.s. Velké Pavlovice a na všechny řádné, mimořádné a náhradní valné hromady statutárního zástupce obce starostu pana Vladimíra Drbolu a jako náhradníka místostarostu pana Bc. Tomáše Doláka.
8. ZO Starovičky **deleguje** jako zástupce obce na jednání DSO Mikroregion Hustopečsko starostu obce pana Vladimíra Drbolu a místostarostu obce pana Bc. Tomáše Doláka.
9. ZO Starovičky **deleguje** jako zástupce pro práci v představenstvu společnosti VaK Břeclav a.s. a na všechny řádné, mimořádné a náhradní valné hromady starostu p. Vladimíra Drbolu a jako náhradníka místostarostu pana Bc. Tomáše Doláka
10. ZO Starovičky **deleguje** jako zástupce obce na jednání DSO „Čistý Jihovýchod“ starostu obce pana Vladimíra Drbolu a místostarostu obce pana Bc. Tomáše Doláka.
11. a) ZO Starovičky rovněž **deleguje** jako zástupce na všechny řádné, mimořádné a náhradní valné hromady obchodních společností, v nichž má obec majetkovou účast starostu pana Vladimíra Drbolu a náhradníka místostarostu pana Bc. Tomáše Doláka.
b) ZO Starovičky **schvaluje** členy rady školy paní Kateřinu Pleskačovou DiS. a pana Bc. Tomáše Doláka.

Odpadové hospodářství

Svoz odpadu

leden

středa 2. 1. 2019

středa 16. 1. 2019

středa 30. 1. 2019

únor

středa 13. 2. 2019

středa 27. 2. 2019

svoz bioodpadu

čtvrtek 17. 1. 2019

čtvrtek 14. 2. 2019

Z NAŠÍ ŠKOLIČKY

www.zs-msstarovicky.cz

MATEŘSKÁ ŠKOLA

Cirkus Karneval

Ve středu 31. 10. k nám zavítal zástupce malého cirkusu Karneval se svým vystoupením pro děti. Mohli jsme vidět kouzelnické výstupy, točení s 12 talíři, práci s lasem, balancování na 5 válčích při kterém nám běhal mráz po zádech (co kdyby to nevyšlo). Největší atrakcí bylo vystoupení s třemi psy, které všechny moc pobavilo.

Návštěva lesa v Kurdějově

Ve středu 7. 11. jsme se vypravili na návštěvu pana hajného Unverdorfbena do Kurdějova. Svezli jsme se autobusem k lesu, kde nás přivítal pan hajný i se svými psími pomocníky Arinkou a Kukačkou. Pan hajný rozdál dětem piškoty a ty mohly naše nové kamarády nakrmit. Cestou k lesu nás pan hajný seznamoval s přírodou, vysvětloval dětem co je kazaťelna, kam se dává krmení pro zvířátka, jaká zvířátka můžeme v lese potkat a vidět. Podařilo se nám vidět nejen bažanty a koroptve, které nám psí kamarádi vyplašili z houští, ale viděli jsme i srnky. Taky jsme na zvířátka pamatovali a přivezli jsme jim něco dobrého na zub. Jablíčka, mrkvičky, žaludy, rohlíky. To vše jsme po cestě zvířátkům rozhazovali, aby si to mohla najít. Na závěr na nás čekalo malé překvapení. Mezi stromčky se na nás díval malý divočák (kera-

mický), kterého si děti mohly pohladit. Dopoledne jsme strávili v příjemné společnosti pana hajného za krásného počasí. Děti se proběhly na čerstvém vzduchu a všichni jsme si to moc užili.

Návštěva Ekocentra Trkmanka ve Velkých Pavlovicích

14. 11. 2018 jsme se moc těšili na výlet do Velkých Pavlovic na Ekocentrum Trkmanka. Naše parádní cesta začala jízdou linkovým autobusem spolu s cestujícími, kteří z nás byli dost překvapení. My jsme však jízdu zvládli a spěchali jsme za ježkem na Ekocentrum, kde si nás paní lektorky rozdělily na dvě skupinky a pozvaly do dvou místností. V jedné učebně jsme dostali kolíčky na prádlo, připli si je na záda a rázem se z nás stali ježci, kteří hledají potravu a smotávají se do klubíčka před medvědem. V druhé učebně nás čekalo překvapení v podobě opravdového ježka, jménem Eliška. Mohli jsme si ji pohladit a prozkoumat jak vypadá. Paní lektorka nám povídala o životě ježka, jak roste od miminka až po "dospěláka", co jí, kde spí a k tomu jsme si prohlíželi obrázky. Návštěva pokračovala praktickou částí, ve které jsme si vyrobili každý svého ježka z papíru a listů, připevnili na špejli a domalovali oko a pusinku. Vše jsme prožívali naplno a s tvořivou radostí a kromě výrobku jsme si odnesli také pěkné zážitky z parádního výletu. Děkujeme paním lektorkám z Ekocentra Trkmanka za krásný přístup a poučné hravé učení. (PN)

Den stromů

V ČR připadá Den stromů na 20. října. V pátek 19. října jsme si tedy v naší třídě uskutečnili projektovou výuku na toto téma. Nejprve jsme si osvětlili význam stromů pro nás a důležitost o ně pečovat a vysazovat nové. Ukázali jsme si nejvyšší a největší stromy světa a také kuriozity ze světa stromů. Kde je nejlépe učit se o stromech? No přece přímo v přírodě! Vyšli jsme tedy do našeho parku, kde jsme poznávali místní dřeviny, kreslili jejich listy a frotážovali kůru. Některé přírodniny, které jsme si přinesli do školy, se staly dobrou pomůckou do matematiky a českého jazyka. Žáci 3. ročníku pracovali s textem, poznávali stromy podle popisu, určovali stáří stromu pomocí letokruhů, vytvářeli pětílístek a vymýšleli přání pro strom.

Den české státnosti

K České republice, a to především u žáků 3. ročníku, směřovala výuka v průběhu měsíce října. Četli jsme si některé pověsti Ivana Olbrachta z knihy Ze Starých letopisů, dále jsme pracovali s texty o známých historických místech našeho hlavního města. Informace o známých osobnostech ČR, které jsme získávali při práci s počítačem, nám pomohly při přiřazování, čímž tito lidé prosluli u nás ve světě. Každý si také vyzkoušel tvořit o vybrané osobnosti referát. Získané informace o ČR žáci zpracovávali do svých lapbooků. Všichni jsme poslouchali naši hymnu a také jsme si představili ostatní státní symboly. Dějiny vzniku Československa a postavu prezidenta T.G. Masaryka jsme si přiblížili zhlédnutím části z kresleného naučného seriálu Dějiny udatného českého národa.

Památka zesnulých

Když je Halloween nejoblíbenějším svátkem dětí USA a Velké Británie a slaví se většinou v anglicky mluvících zemích, trošičku jsme si dovolili výuku 31. října odlehčit - vyráběli jsme si halloweenské prsty, na kterých jsme si také pěkně pochutnali. Žáci procvičovali probrané učivo na svých pracovních listech, četli jsme si o svátku Halloween i o našem svátku "Památka zesnulých". Každý z žáků také měl

prostor povídat o tom, jak vzpomínáme na své předky, o návštěvě a chování na hřbitvech. Také jsme se seznámili s pohádkou z knihy Chaloupka na vršku - Jak to bylo na Dušičky.

Cesta za slabikářem

8. listopadu byla pro naše prvňáčky připravena cesta za Slabikářem. Na šesti stanovištích za dohledu svých starších spolužáků 3. ročníku ukázali, že umí rozpoznávat písmena, číst slabiky a tyto spojovat do slov, ze slov dále tvořit jednoduché věty. Hravě zvládli i další dovednosti - přiřazování obrázků k náslovným slabikám, určování slabičné stavby slov, psaní slabik, skládání písmenek v daná slova. Odměnou za splněné úkoly jim byl očekávaný Slabikář a všichni jsme si přitukli dětským šampusem na zdar v pokračování k dalším novým písmenkům, slovům i příběhům. (Baj)

100 let republiky

I když je pro děti druhého ročníku dost nejasný pojem 100 let, i my jsme se věnovali významnému výročí na počest vzniku republiky jeden den opravdu intenzivně. Výuka začala obrázkem T. G. Masaryka, kterého k překvapení poznala většina žáků. Zaspívali jsme si českou i slovenskou hymnu, děti si mohly prohlédnout a osahat tehdejší koruny a mince, skládali jsme a lepili mapu české i československé republiky, tvořili českou vlajku a nakonec následovala čtyři stanoviště. Na prvním z nich žáci poznávali oblečení od roku 1918 až po současnost a snažili se vymyslet si svůj originální model. Druhé stanoviště je seznámilo s různými předměty, které se používaly běžně před několika desítkami let. Například petrolejová lampa, gramofon, kapesní hodinky, starý šicí stroj, kovová žehlička, dřívější telefon, školní pomůcka na čtení a mnoho dalších. U třetího stanoviště vymýšleli žáci vlastní poštovní známku do předem zadané šablony. A na posledním stanovišti měly děti za úkol rozřadit různé věty o životě dřívější doby na pravdivé a nepravdivé. O těchto zajímavostech jsme si povídali ještě na konci celé tematické výuky a děti byly velmi překvapené, když se dozvídaly o tělesných trestech ve školách nebo o práci na poli v období prázdnin. Naštěstí je současný pohled na výchovu a vzdělávání velmi rozdílný, a proto jsme vše řešili sice se zamyšlením, ale především s úsměvem na rtech. (Šeb)

Den stromů

K tomuto významnému dnu čekala děti tematická výuka, při které uplatnily znalosti z první třídy a samozřejmě se dozvěděly i plno nových zajímavostí. Čekala nás stanoviště, na kterých skládali žáci názvy stromů k obrázkům, přiřazovali k nim plody a listy, poznali některé cizokrajné stromy, vystřihovali různé tvary lístků, opisovali krátkou báseň, počítali i porovnávali počet spadných listů a samozřejmě se zamýšleli nad environmentálními jevy současné doby. Dětem se výuka velmi líbila a za odměnu dostal každý z nich malý žalud pro štěstí. (Šeb)

Tulákovy vánoce | Jiří Žáček

Běžel pes po městě a potkal člověka. Člověk je jako pes, jenomže neštěká. A pes mu povídá: „Poď se mnou, brachu, k nám, o Štědrém večeru nemá být nikdo sám. Toulavý člověče, vezmu tě do smečky, psí máma usmaží voňavé řízečky. Dáme si horký punč, budeme veselí, však i psí Ježíšek ti něco nadělí.“ Člověk je jako pes, když ho má někdo rád, chce se mu skotačit a je mu akorát. Tulák šel s hafanem a za čtvrt hodiny usedl ke stolu v kruhu psí rodiny, jedlička svítila a došlo na dárky, našli mu zánovní papuče z al márký. A byli veselí, zpívali koledy, s cukrovím na míse obešli sousedy. A tulák skotačil s malými štěňátky, byly to Vánoce skoro jak z pohádky. Člověk je jako pes, to nikdo nezmění, až na to, že nemá ocásek k vrtění.

Listopad v družině

Sychravý listopad už nám nedovolil trávit mnoho času venku. O to více jsme se ale mohli věnovat tvoření a hrám v družině. Ze začátku listopadu jsme se nejvíce věnovali svátkům. A to Dušičkám i svatému Martinovi. Abychom si přivolali svatého Martina, tak jsme tvořili hlavu koně, která se žákům velmi povedla. Také jsme si připomněli anglický svátek Halloween. „Halloween je svátek duchů – přinese nám spoustu vzruchu“. V rámci této akce jsme si vyzkoušeli vyrobit „spider“ čelenku, která se všem líbila a po nasazení na hlavu zavládla ve třídě obrovská legrace. (Fra)

Advent

Advent je doba očekávání. Jedná se o čas příprav na vánoční svátky. Jde o poslední čtyři týdny před Štědrým dnem. Spolu s Adventem se spojují adventní věnec, adventní kalendář, trhy, nebo čas, kdy se peče vánoční cukroví. Co je Advent? Začíná čtvrtou nedělí před Štědrým večerem. Trvá v rozmezí dvacet dva až dvacet osm dní. Může připadnout na jakoukoli neděli mezi dvacátým sedmým listopadem a třetím prosincem. V průběhu adventního času mají svátek někteří svatí, například sv. Ondřej, sv. Lucie, sv. Mikuláš, sv. Barbora. Každá z nedělí má lidové označení. Máme tak adventní neděli železnou, bronzovou, stříbrnou a zlatou. Datum první adventní neděle je pohyblivé. Poslední musí vždy připadnout na neděli před dvacátým pátým prosincem. Někdy se stává, že poslední adventní neděle je Štědrý den.

Historie Adventu

Jedná se o slovo, které pochází z latinského adventu, což v překladu znamená příchod. Už od jedenáctého století je doba adventní dobou očekávání příchodu Spasitele a časem příprav na vánoční svátky. Advent jsou poslední čtyři týdny před Štědrým dnem. Jedná se o chvíle, kdy se držel půst a lidé se místo jídla věnovali rozjímání a půstu.

Zakázány byly veškeré zábavy, tanec a zpěv. První adventní nedělí začíná liturgický rok. Čas se u křesťanů odvíjí od narození Krista. Třetí neděle byla charakteristická postní barvou fialovou a další byla barva radosti - růžová.

Adventní věnec

Symbol vítězství a královské důstojnosti. Dokonce i v Bibli se mluví o věnci jako o projevu úcty, radosti a vítězství. Dle tradice je holdem tomu, kdo je očekáván, a kdo přichází jako vítěz. Dnes se stal nejen symbolem, ale také moderní dekorací v období Vánoc. Kromě klasických zelených kulatých věnců se vyrábí netradiční tvary a materiály. Nejdůležitější jsou čtyři svíčky. Každou nedělí se jedna zapaluje, a tím se odpočítává doba do vánoc. V některých obcích a městech se o železnou neděli provádí tzv. svěcení věnců.

Důležité svátky v období adventu

4. prosince sv. Barbora

V předvečer chodily ženy a dívky zahalené v bílém se závojem nebo rouškou přes obličej. Nadělovaly hodným dětem sladkosti z košíku v jedné ruce a vyplácely zlobivé metlou v druhé ruce. Barborky se také říká třeshňovým větvičkám, které v českých zemích řezeme čtvrtého prosince a necháváme je v teple do Vánoc vykvést.

6. prosince sv. Mikuláš

Pro většinu Evropanů je právě tento den začátkem vánočního období. Dříve se konaly mikulášské průvody s maskami. Dnes už zůstal jen Mikuláš, Čert a anděl. Děti, které byly hodné, dostávají dobroty a pro ty zlé jsou připravené brambory a uhlí. Tato trojice obchází domy v předvečer tohoto svátku.

13. prosince sv. Lucie

Svátek patří ženám a dívkám. Tento den nesmějí přist ani prát. Lucie je také symbolem čistoty. Den jako dělaný pro vánoční úklid. (zdroj Wikipedia)

V neděli, v čas první adventní neděle, žáci naší školy vystoupili s pásmem vánočních písní a říkání. Potěšila nás hojná účast a děkujeme za to, že jste si udělali čas a přišli se podívat na vystoupení, které si děti pro vás připravily. Chtěli jsme tak navodit vánoční atmosféru blížících se vánočních svátků a doufáme, že se vystoupení líbilo a svůj účel splnilo. (kol. ZŠ a žáci)

Poděkování:

Paň Vetrové a Pleskačové za hračky, které věnovaly do ŠD.
Paň Holáskové za věnované dekorace k výzdobě adventních věnců a vánočních ozdob.

Panu Krůzovi za natočení vánočního vystoupení.

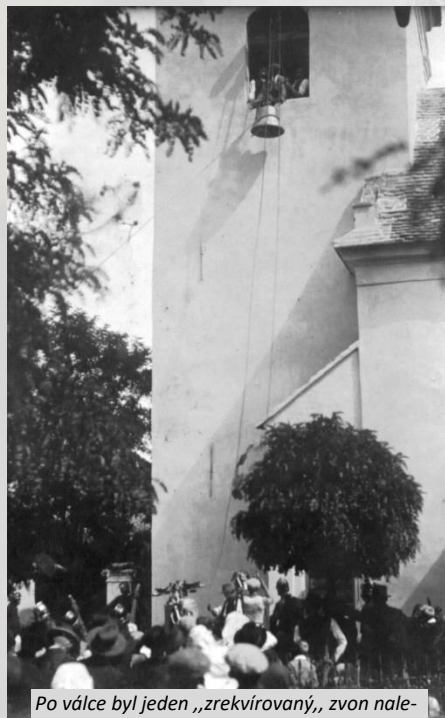
Panu Lackovi za nahrání hudby k písničce Vůně Vánoc.

Starovičské kostelní zvon

Po staletí provázejí lidskou komunitu zvuky kostelních zvonů. Již od pradávna byly zvonky jedním z prostředníků mezi „nebem a zemí“, svolávaly k modlitbám či rozjímání, zvěstovaly zprávy dobré i zlé. Měly svou nezastupitelnou úlohu v časové orientaci člověka a ochraňovaly před nebezpečím. Před nebezpečím nadpřirozeným, ale i světským, jako byly požáry, povodně či vojenský nepřítel v dobách válečných. V některých vesnicích se zvonilo i jako ochrana před bouří a krupobitím. Sborník Hustopečsko 1928, uvádí, že ve Starovičkách se zvonilo proti mračením až do roku 1917.

Osudy zvonů jsou svědectvím minulosti a nejinak je tomu i u zvonů starovičských. Nynější kostel vystavěla obec v 15. století a je zasvěcen sv. Kateřině. Nejstarší zmínka o zvonech ve starovičském kostele pochází ze 17. století. Historik Ladislav Hosák při výčtu majetku kostela uvádí, že „... roku 1672 a 1691 měl kostel jen jeden oltář, dva pozlacené stříbrné kalichy s paténami, stříbrný pohár a dvě mešní stříbrné koněvky, dále dvě nové a dvě staré kasule. Kostel měl dva malé zvonky, 3 vinohrady a lán rolí.“ Osud těchto dvou zvonů je neznámý. Je však známo, že roku 1738 byl utlitý a na věž zavěšený zvon o průměru 66 cm a váze 360 kg. Zvon nesl název „svatý Prokop a svatá Kateřina“. K tomuto zvonu byl v roce 1812 přidán druhý zvon o váze 150 kg a třetí nejmenší zvon, tzv. umíráček, byl na kostelní věž zavěšen v roce 1867.

Po válce byl jeden „zrekvírovaný“, zvon nalezen a opět zavěšen na věž kostela.

Svěcení zvonů v r. 2000.

Pro kostelní zvonky představovalo vždy největší riziko období válek a válečných tažení. Zvonky byly často „rekvírovány“ pro válečné účely a následně přinášely smrt na bojištích. Tomuto osudu se nevyhnuly ani zvonky starovičské. Společně sloužily na věži kostela až do první světové války. Obecní kronikář Cyril Malinka zaznamenal, že „... dne 11. května 1917 byl nejstarší zvon z roku 1738 odebrán a předán do c. k. dělostřeleckého skladu do Arsenálu ve Vídni.“ Zbývající dva zvonky zůstaly tehdy ušetřeny.

V roce 1931 byl odebraný zvon nahrazen dvěma novými zvonky. Zhotovila je firma Manoušek a spol. z Brna. Větší zvon o váze 376 kg nesl název „svatý Cyril a svatý Metod“, menší o váze 140 kg „svatá Anna“. Slavnostní svěcení zvonů bylo v Brně na Petrově a zavěšení nových zvonů se konalo ve Starovičkách dne 26. července 1931. Mši sloužil místní farář p. Cyril Vala. Této události předcházela peněžní sbírka občanů, o které je v kronikách zaznamenáno „...základ pro zbudování nových zvonů učinili tři stařečkové, výminkáři. František Najman č. 72, Václav Najman č. 71 a Jakub Drbala č. 100 darovali po 100 korunách. Aby uspil objednavku nových zvonů, daroval zdejší občan č. 45 František Mazurek s manželkou Annou obnos 5000 korun. Dále byl náklad na zvonky hrazen dary jednotlivých občanů dle majetnosti a tím, že občané ponechali po tři léta připadající na ně částky nájmu obecní honitby. Obec z obecní pokladny přispěla částkou 1100 korun. Celkový náklad na zvonky činil 14 000 korun.“

Druhá válečná rekvizice zvonů nastala dne 11. dubna 1942, když byly z věže sejmuty tři zvonky a odevzdány k válečným účelům, do sběrné ve Velkých Pavlovicích. Na věži zůstal pouze „umíráček“. Především zásluhou tehdejšího starosty Františka Kadrnky byl zvon z roku 1812 krátce po válce nalezen v Praze a byl navrácen zpět do Staroviček. Tyto dva zvonky bylo slyšet z věže starovičského kostela více než půl století. Sejmuty byly až v roce 2000, kdy byla mistrem zvonářem Kadlecem z Halenkova provedena celková oprava zvonů. Zároveň s opravou zvonů byla zhotovena nová zvonice a dřevěné okenice ve věži. Tyto práce provedl místní stolař Pavel Prát.

V tomtéž roce byl vysvěcen a instalován nejnovější zvon – zvon Nejsvětější Trojice. Zvon váží 317,5 kg a jeho ladění (tón H1) doplňuje zvuk dvou původních. Zvon ulil a výzdobu provedl mistr Josef Kadlec v Halenkově na návrh akademického sochaře Jiřího Vlacha. Slavnost se konala 5. listopadu r. 2000 a zvon posvětil Msgre Jiří Mikulášek, generální vikář brněnské diecéze. Od té doby předávají své poselství z věže starovičského kostela tři kostelní zvonky.

Zdeněk Trněný

/text z knihy Starovičky, historie a současnost/

Vánoční dílny

Již tradičně se setkáváme první adventní neděli, abychom si uvědomili začátek předvánočního času a s rozsvěcením vánočního stromu si odnesli sváteční naladění také do svých domovů.

Jako každý rok jsme si pro návštěvníky připravili polotovary v podobě věnečků, svíců a vánočních dekorací k dozdobení. Každý zájemce si podle chuti vybral, co by se nejlépe vyjímalo v jeho domácnosti, potom mohl zdobit větvíčkami z jehličnanů, či tují a následně spoustou variant dekorací, jak přírodních, tak typicky třípytých barevných ozdůbek.

Opět vznikaly nádherné výtvořky plné pestrosti a fantazie. Většina maminek nechala své ratolesti vytvořit dekoraci úplně samotné. O vytváření byl opravdu velký zájem. Samozřejmostí našich dílniček je pak malování a zdobení perníčků, což je velice vděčné stanoviště, děti vždy jeden perníček rovnou slupnou a teprve ten druhý nesou ukázat. K vánoční atmosféře přispěla vůně domácí purpury, punče a čaje. Také se v letošním roce sešly zajímavé ukázky pečeného cukroví, vánočky, lineckého cukroví, perníčků a dobrot, které přinesly návštěvníci dílniček. Kdo měl zájem, mohl si v

minibazárku zakoupit výrobky s vánočními motivy již hotové, nechýběly ani drobné ručně vyráběné dárečky. Pověstnou třešničkou na dortu tohoto příjemného přátelského odpoledne bylo vystoupení dětí z místní školy. Paní učitelky s dětmi si pro nás v tomto roce připravily hned několik překvapení. Pro své vystoupení si zvolily stejnou sborovou barvu triček s vánočním stroměčkem, který byl také tématem pro přiblížení tradice vánočního stromku a jeho zdobení v našich domácnostech. Následně zazněly ne zcela známé vánoční písně, jež děti krásně odzpívaly a zpestřily je hrou na různé doplňkové nástroje. Se svým vánočním přáním nezapomněly na nikoho. V závěru se rozsvítily také světlující svíčky a zimní výzdoba pódia se proměnila v ohromného anděla, který nad námi bdí, utěšuje a ochraňuje bořítky v tomto roce a bude pokračovat i v následujícím, který

se nezapřítelně blíží. Na závěr nás děti pod vedením bravurního dirigenta rozveselily hrou na žesťové a bicí nástroje. Děkujeme všem dětem i paním učitelkám za organizaci představení. Všichni jsme se opět dobře pobavili. Následně jsme se přesunuli před kulturní dům, pod ten nejkrásnější smrček a všichni společně jsme ho žádali, aby se rozsvítil. Tentokrát se stromek nechal hned několikrát přemlouvat, aby dovolil rozsvítit všechna světélka. Ano, měl pravdu, nic není zadarmo, ale pokud si člověk něco moc přeje a umí za to i pěkně poprosit, tak se dějí zázraky. Stroměček jsme tedy úspěšně přesvědčili prosbou a on se nádherně rozsvítil. Tentokrát jsme si s dětmi zazpívali za hudebního doprovodu trubky hned 2 klasické koledy. Děkujeme moc za všechna letošní překvapení a všem za příspěví k tomuto příjemnému odpoledni a podvečeru.

Za kulturní komisi Kateřina Pleskačová

Vánoce, Vánoce přicházejí

Vážený a milý čtenáři zpravodaje, rok s rokem se sešel a již zde máme Vánoce a poslední výtisk Starovičského zpravodaje v roce 2018. Měly by být radostné a veselé tak, jak ve své vánoční písni připomíná Aťka Janoušková z vinylové desky, kterou vlastním již dlouhá léta a která je vždy aktuální při štědrovečerní večeři.

Připomenu jednu její sloku:

*Vánoce, Vánoce přicházejí,
zpívejme přátelé,
Vánoce, Vánoce přicházejí,
šťastné a veselé.*

Připomenu několik vzpomínek a postřehů, které se mně vybavují v mysli z minulých let při vzpomínce na vánoční svátky.

V útlém věku za Protektorátu, všechno bylo na lístky a s dárky to nebyla žádná sláva. Vánoční stroměček byl ozdoben jen perníčky, tedy domácím pečivem, které matka upekla, a ořechy zabalenými v bílém papíře. Ozdobný řetěz jsme vyrobili z papírových kroužků za pomoci učitelky Novotné ve škole, včetně hvězdy z papíru na vrchol stromku. Dárky velmi sporé: ponožky, rukavice a šála, vše domácí výroba příčinlivých tetiček z rodiny.

Štědrovečerní večeře byl vždy smažený kapr jako vžitá tradice, na který jsme se těšili už od rána. Přes všechny svízele té válečné doby Vánoce byly pro nás nejhezčím svátkem v roce. V raném věku jsem navštěvoval o Vánocích ve Starovičkách, za doprovodu matky, chrám svaté Kateřiny, kde byly vystaveny jesličky s Ježíškem a černouškem, který ode

mne dostal drobný peníz a poděkoval úklonem hlavičky. V dospělosti, kdy jsem se přestěhoval z rodné vísky do města Brna se svojí rodinou, jsem pravidelně rok co rok na Štědrý den nevynechal půlnoční mši svatou s rodinou v kostele Nanebevzetí Panny Marie v Zábrdovicích. Byl to vždy nezapomenutelný zážitek, kdy v průběhu mše svaté zazpívali členové brněnské filharmonie slavnou „Českou mši vánoční“ Jakuba Jana Ryby. Byl to vždy krásný zážitek nás všech po celý zbytek vánočních svátků.

Dále přiblížím duchovní stránku svátků vánočních. Proč jsou svátky vánoční největším svátkem věřících křesťanské víry? Je to oslava narození Ježíše Krista spasitele, který se uctívá již přes dva tisíce let. Dovedete si představit město nebo vesnici bez dominanty kostela jakékoliv víry? Kostel je místem naděje, důvěry a setkání s Bohem. Farní obec zde nachází přirozené lidské kontakty. Věřící zde čerpají duchovní posilu, které je tolik v životě třeba v případech těžkého stresu, náhlé rány osudu a podobně. Budme našim předkům za něj vděční. Co kostel, to památka chráněná památkovým úřadem. A často také hlavní dominanta obce nebo města. V mnoha případech je to skvost naší architektury, jako například chrám svatého Víta v Praze. Ve své pracovní profesi projektanta v Brně jsem měl možnost při stavebních úpravách kostelů spolupracovat s památkovým úřadem v Brně a jejich přísné požadavky bylo nutno respektovat beze zbytku. V důsledku této vzorné spolupráce s farností chrámu svatého Jakuba v Brně na Jakubském náměstí mně bylo umožněno duchovním správcem uskutečnit můj církevní snatek v chrámu svatého Jakuba v roce 1960, v tomto nádherném kostele připomínajícím v mnohém chrám svatého Víta v Praze.

Dále si dovoluji připojit vánoční báseň autora Jaroslava Vrchlického.

*Hlas zvonů táhne nad zánějí,
kdes v dálce tiše zaniká,
dnes všechny struny v srdci znějí,
neb radost se jich dotýká.
A zem jak by liliemi vzkvetla,
kam sníh pad, tam se zachytil,
Bůh úsměv v tvářích, v oknech světla,
a v nebi hvězdy rozsvítil.
Zvony znějí, světla hoří,
Vánoce - ó Vánoce.*

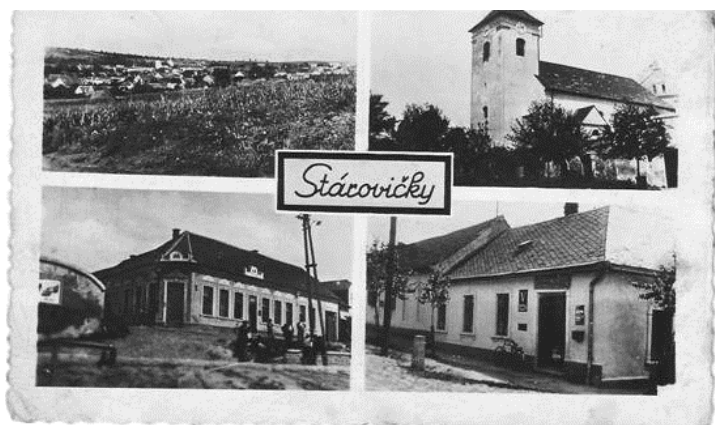
Do nového roku 2019 přeji vedení obce Staroviček, zastupitelstvu obce, redakci zpravodaje a všem občanům obce mnoho tvůrčích sil, úspěchů v práci a stále zdraví po celý rok.

Bohumil Šmerda

V úvodu této části se musím, i když chtěně-nechtěně, vrátit k minulému povídání. Napsal jsem, že kaplička a dva křížky v nejbližším okolí Staroviček, měly určitá poslání. Byl jsem upozorněn, že jsem opomněl ještě jedno, které jsem ale považoval za samozřejmost. Velké lípy poskytovaly značná kvanta lipového květu, především pro toho, kdo si s trháním pospíšil. Je logické, že nejkvalitnější květ je po obvodu koruny, kam dopadá sluníčko. Se sběrem se vždy začínalo od nejnižších pater koruny, později muselo dojít na použití žebříku. Ale stalo se: Jedna mladá paní po obhlédnutí velké lípy u křížku na Šakvice usoudila, že by bylo na škodu ponechat neotřhanou větev ve značné výšce, ze země nedostupné. Sotva se vyšplhala na poměrně silnou větev a zaujala sběračský postoj, všimla si dvou mladých, zamilovaných příchozích. Vydržela tam od začátku do konce. Musela. Dotyčný pár to neměl z Komárova daleko.

Dalším důvodem je přiložená pohlednice, která by se ještě mohla najít v některých domácnostech. Na zadní straně je poničená známka Adolfa Hitlera, neumožňující přečtení data. Dá se usoudit, že byla pořízena na začátku třicátých let minulého století. Na střeše hostince pana Buchty jsou zřetelné, sice malé, ale přesto výrazné, dva architektonické prvky – ATIKY - dávající objektu punc vznešenosti. Bohužel, po požáru hostince v roce 1939 již nebyly obnoveny. Pohled je rovněž raritní v označení Staroviček s dlouhým á - **Starovičky**.

Musím také odpovědět některým přátelům a spolužákům na otázku, proč jsem nezveřejňoval mé vzpomínky v době, když nás ještě žilo snad 90 % z narozených, až nyní, kdy naše řady značně prořídly. Odpovím stručně. V době vzniku mého povídání žádný Starovičský zpravodaj neexistoval. Alespoň ne v současné podobě.

Nyní se opět vydám s Vámi na putování po katastru Staroviček.

Okoles, Bojanovsko a ostatní.

Okoles se vyznačoval tím, a to jsem již popisoval, že na něm rostly dvě obrovské třešně a ty měly, což bylo hlavní, velice chutné plody. Další menší třešeň rostla v **Dubíčku**, ale to již bylo z ruky. Naopak v **Zaci** jsme měli dvě řady modrého ovoce – švestek.

Na **Bojanovsku** rodiče pěstovali snad všechno. První třetina pole, ještě před svahem, se běžně využívala k pěstování polních plodin. Zrovna tak i poslední třetina na rovině pod svahem. Ale na obou těchto třetinách byly v jedné řadě středem vysázeny nějaké stromy. Na prostřední části ve svahu byla vysázena vinice. A opět i v jejich řádcích sem tam rostla

nějaká broskev. Před prvními a posledními řádky vinice se pěstoval angrešt, rybíz a mezi nimi jahody.

Podobné zastoupení plodin bylo na všech okolních obdělávaných pozemcích. Nakonec svažité terén, nakloněný východním směrem, mnoho variant neumožňoval. Vinice byla pěstovaná na středním vedení, i když hodně primitivním způsobem. Nevím, koho z rodičů napadlo zavést tuto, tehdy neznámou technologii. Byla vysázena někdy v letech 1946 až 1948. Pamatuji si, jak jsem jel s otcem do V. Pavlovic s velkou bednou, ve které byly v pilinách naskládané sazenice révy vinné. Jeli jsme cestou Pod Nové hory, kolem Pulštářů. Hned na začátku V. Pavlovic po pravé straně bylo velké zahradnictví, kde nám provedli stratifikaci révy. Záměrně o této cestě píši obšírněji proto, že jsem poprvé uviděl jakýsi velký skleněný barák, ve kterém bylo velké teplo, vlhko a hodně rozličných květek. Nevěděl jsem, kde jsem se ocitl. Pak mě otec vysvětlil, že skleněný barák se nazývá skleník a že se v něm pěstuje to, co by jinak přes zimu venku zmrzlo. Rodiče se sazenicemi při výsadbě zacházeli jako se sklem. O „novátorském“ kroku rodičů hovoří i to, že ještě o několik let později jsem se učil na ZUŠ, že nejrozšířenějším způsobem pěstování vinice je keř. Naše drátěnka byla upevněna na dřevěných akátových kůlech. Podobnou jsem objevil po několika letech v Zacích, ale ta byla vedena na kovových sloupcích a i vzhledově byla upravenější. Měla již parametry opravdového středního vedení. Nevím, komu patřila.

Bojanovsko bylo pro mě zvláštní i tím, že uprostřed vinice byla vybudována malá zděná bouda, kam se dalo ukrýt před nepohodou i sluníčkem. Při jedné straně měla do zdi zapuštěnou lavici a před ní leželo na zemi několik otepí slámy. Takže i postel zde byla. Opět kolem ní rostlo několik broskví a především byla celá zahalena do pnoucího se бага. Proto i v tom největším parnu byl v ní příjemný chládek. Její hlavní význam ale spočíval v tom, že z malé stříšky byla dešťová voda svedena do dvou barelů a nemusela se pracně dovážet z domu. Sloužila k namíchání postřiku, tehdy modré skalice. Nic jiného se neznalo.

Pokud jde o pěstování stromů, byly pomalu na všech našich pozemcích, až později jsem pochopil agronomickou poučku: **kdo chce mít úrodu na stromě, nesmí ji chtít pod stromem a naopak. To nejde skutečně dohromady.**

Poznámka: Jistě by mně řada čtenářů potvrdila, že nepoložená otázka v pravý okamžik, na správném místě, určité osobě, nemusí být již nikdy zodpovězena. To se týká nejen výše uvedeného Bojanovska, ale i řady dalších, možná i vážnějších otázek. V okolí mého rodného domu se vyskytovala pouze děvčata, nejbližší kluk byl Vašík Hovězák, bydlící kousek od nás v Chaloupkách. Byl synem Václava Hovězáka, o kterém píše ve své knize „Starovičky historie a současnost“, na několika stranách autor Zdeněk Trněný. Vašík byl asi o jeden rok až dva mladší ode mě. Před jejich domem jsme si často hrávali. Znal jsem dobře i jejich dům. Již jako malý kluk jsem obdivoval auto pana Hovězáka stávající před jejich domem a především malé šlapací auto Vašíka. Naše nekonečné hry většinou ukončila příchodem moje matka, která si mě přišla vyzvednout. Nešlo si nevšimnout, možná jen zdvořilostních rozhovorů matky s paní Hovězákovou a občas i s panem Hovězákem. Každý rozhovor totiž představoval delší pobyt před jejich domem. **Zde bych měl hledat, a asi bych i našel odpověď, na mé otázky, které se objevily po smrti obou rodičů.**

Kdo byl tím odborným poradcem, který přišel s návrhem na vybudování vinice na středním vedení tzv. Rýnsko – hessenské a dohlížel na jednotlivé práce? Kdo zajistil a prováděl roubování známých odrůd na americkou podložku, což byla

tehdy odborně náročná práce? Kdo navrhl odrůdové složení odpovídající místním podmínkám? Pro zajímavost uvádím, že z bílých odrůd to bylo neuburské, veltlínské zelené, ryžlink vlašský a několik hlav, kterým se ve Starovičkách říkalo „kozí cecky“ (pravděpodobně některá z chrupek). Z červených odrůd pouze Frankovka a Portugal. Kdo poradil a zajistil rodičům nákup hydraulického lisu od firmy Peter, sídlící ve V. Pavlovicích, kterých mělo být ve Starovičkách 3 až 5 kusů?

Při vši úctě k rodičům nebylo v jejich silách a především vědomostech tuto formu vinice vybudovat bez impulzu a pomoci radou zvenčí. I já jsem se ještě v padesátých letech minulého století učil, že nejrozšířenější způsob vedení vinice je na hlavu. Dokonce kolem roku 1957 vysazovalo JZD v trati Štarvicary vinici na tento způsob. Po několika letech se za značných komplikací předělávala na střední vedení. A opět končím otázkou. Co by tehdy poradil vzdělaný Václav Hověžák?

Rybníky.

Rybníky jsme vlastnili dva. Ve Starovičkách každý ví, že nejde o žádné klasické rybníky, ale o název luk, kde pravděpodobně v minulosti rybníky byly. Celá plocha luk byla potokem tekoucím od Staroviček rozdělena na dvě části. Jedna se nacházela mezi tímto potokem a silnicí na Šakvice a druhá na opačné straně směrem k trati, které se říkalo Pod Zace. Ve směru na Šakvice za Štinkavkou byla ještě menší plocha luk, které se říkalo Malá strana. Celé mládí jsem si myslel, když se jedna strana nazývá Malá, musí se zákonitě ta druhá větší nazývat Velká. Pak mně kdosi vysvětlil, že v Praze je také Malá strana, ale žádná Velká.

O Rybnících se zmiňuji proto, že někdy docházelo na podzim k jejich zaplavení a následně v zimě k zamrznutí. Pak se většinou o sobotách a nedělích, ale i o prázdninách a svátcích, tady bruslilo. Ve všední den to nemělo cenu. Cesta sem nějaký čas trvala a brzy se stmívalo. A opět dětským pohledem jsem před sebou viděl nekonečnou plochu. Tak nějak jsem si představoval moře. Jenom vlny mně tam chyběly. Zamrzlá plocha, vhodná pro bruslení, podle mých pozdějších odhadů mohla představovat čtverec o straně kolem 30 až 40 metrů. Mnohokrát se tam pod námi prolomil led a my se vykoupli. Domů převléci se nám nechtělo, bylo to daleko. Tak se rozdělal na hrázi ohniček, kolem se naskládala nějaká většinou dřeva na posezení (rostly tam vrby) a na klacích se sušily mokré součásti oděvu. Většinou se jednalo o ponožky a punčochy. Po dobu jejich sušení jsme byli samozřejmě naboso.

Nová hora.

Byla pozemkem, na kterém nerostl ani jeden strom nebo keř. Utkvěla mně v paměti snad jen proto, že se k ní váže pouze jediná, a to ještě pracovní příhoda. Z určitého pohledu ale významná. Jednou v létě v podvečer otec zapřáhl do vozu, který měl nízké bočnice, koně Míšu, na korbu naložil kosu, vidle a hrábě. Podle výbavy jsem poznal, že pojede na jatelinu. Celou přípravu jsem pozoroval. Nevím, co vedlo otce k rozhodnutí abych, pokud si troufám, pro ni sám zajel. Samozřejmě jsem souhlasil. Musel jsem pro ni zajet na pole, kde se pěstovala, do Nové hory. Nakosil jsem ji a naložil odpovídající množství. Moc se toho nemuselo nakosit, nanejvýše na jeden den dopředu. Nasečení a naložení mně mohlo trvat tak půl hodiny. Nebyla to žádná těžká práce. Doma ji pak složil již sám otec a v chladnu rozložil, aby se v teple nezapařila. Pamatuji si, že jsem pro jatelinu jel v době, kdy jsem ještě chodil do obecné školy. Buď do čtvrté nebo páté třídy. Nešlo o nic mimořádného, neboť ve stejném věku jsem otci při sečení obilí sekačkou, které se

říkalo brankovice, kočíroval koně.

Napsal jsem několik řádků o dalších polích a hned je pustil z hlavy. Musel jsem se vrátit k pojmu brankovice. Kolik mladých lidí z vesnice ví, o co se jedná? Na začátku padesátých let vlastnili sedláci ve Starovičkách asi tři samovazy, což byla tehdy nejvyspělejší technika na sklizeň obilí. Ty jsou známé i současným generacím. Později je nahradily kombajny. Několik sedláků mělo žací stroje na obilí s pojmenováním lopatovice. Byl to jednoúčelový stroj pouze na sečení obilí. Posečené obilí padalo za kosou na velký zaoblený stůl, ze kterého jej velké otáčející se lopaty pokládaly až za jezdící sekačku. Nevýhodou tohoto stroje bylo, že hromádky obilí byly vlivem odstředivé síly hodně rozházené.

O stupeň níž byla brankovice. Nešlo o nic jiného, než o klasický žací lištový stroj tažený kořmi. Nejvíce se používal na sečení jateliny a lučních porostů. V době žni se za lištu přidělala sklopná branka a nad pravé kolo ještě jedna sedačka. Já jsem vedl koně a otec na vedlejší sedačce pedálem ovládal branku, kterou zvedl asi do úhlu 45°. Když se mu zdálo, že na brance je zachyceno obilí, které postačí na vyvázání jednoho snopu, pedálem ji spustil do roviny a současně k tomu uzpůsobenými hráběmi shrábnul obilí na zem. To se opakovalo pořád dokola. Když se dostal otec do formy, měl hromádky pěkně souměrné a vyrovnané. Oproti lopatovicím měl tento způsob jednu nevýhodu. Hromádky pokoseného obilí byly pokládány za lištu a neumožňovaly ihned následující jízdu. Jinak by se jezdilo přes ně. Proto byly dvě možnosti dalšího postupu. Buď hned za námi matka s babičkou překládaly hromádky tak, aby se uvolnila cesta k novému pokosu, nebo se pozemek objel a pak všichni společně pokosené obilí ihned svázali do snopů. Většinou se volila druhá verze, neboť byla jednoznačně výhodnější. Ušetřila se práce na překládání. Pokud jde o pojmy brankovice nebo lopatovice, nemohu vyloučit, že šlo o místní pojmenování těchto strojů. V jiných vesnicích nebo oblastech se jim mohlo říkat jinak.

Hospildy.

Rodiče obdělávali také několik propachtovaných pozemků. Byla to Rovina, Vlky a především dva pozemky v Hospildech, které již ležely na katastru Hustopečí. Zmíním se pouze o nich. Větší Hospild se nacházel na horizontu současných zanedbaných teras. Přijíždělo se k němu pouze ze směru od Staroviček. Jeho druhý vzdálenější konec nemohl být zakončen, jak bývá pravidlem nějakou cestou a typickým úvratím. Končil totiž prudkým srázem, možná až 30 m dlouhým, padajícím do údolí. Po prvním přijetí na tento pozemek jsem měl strach postavit se na hranu srázu a podívat se dolů. Připadalo mi to jako pohled do rokle. Při obdělávání pole jsem měl obavy, zda se otec na jeho konci nezapomene otočit a bude pokračovat v jízdě. Představoval jsem si živě, jak by to mohlo dopadnout.

Když otec ukončil potřebné práce na tomto větším pozemku, bylo již dost pozdě odpoledne, přesouvali jsme se někam do neznáma. Jeli jsme z hodně prudkého kopce a zabrzdená zadní kola se vezla smykem. Když jsme přijeli na místo určení, nevěděl jsem, kde se nacházím. Byl to úplně jiný svět, než jsem znal doposud. Přijeli jsme totiž k druhému Hospildu, který ležel v údolí hned pod srázem, ze kterého jsem se před hodinou s obavami díval dolů. Jak to tam tehdy vypadalo, musím ale popsat očima dospělce. Lokalita nebyla nějak velká. Nacházelo se v ní několik pozemků a zvláštní půvab měla v tom, že z východního směru byla obklíčena podkovitým, pouze zatravněným, již zmiňovaným srázem. Severní a jižní část byla naopak zamaskována náletovými dřevinami, převážně akáty. Západní část lemovala po celé

délce mělká strouha osázená velkými a s ohledem na bizarní tvary, asi i hodně starými vrbami. Zvláštnost až nadpřirozenost tohoto prostředí ještě zvyrazňovala místa, kam se sluníčko nikdy nedostalo a především předčasný západ slunce.

Při prvních návštěvách Hospildů jsem se do okolí nepodíval. Jednak by mě naši nepustili a jednak jsem si sám netroufal. Netrvalo ale dlouho, abych zjistil, že strouha s trochou, v některých místech stojící dešťové vody, je náhon na mlýn. Nevím, zda sám nebo s otcem jsem se po nějakém čase vydal kolem něj až k jakémusi vyschlému rybníčku, za kterým stála podivná oprýskaná budova s rozbitými okny. Byl to bývalý mlýn. Ty časy, kdy se k němu přiváděla náhonem voda z Bojanovského potoka a shromažďovala v nádrži před vodním kolem, měl ale již dávno za sebou. Uvnitř byl velký nepořádek, po zemi se všude válelo rozbité sklo z oken. Čeho jsem si ale hned napoprvé všiml, bylo velké množství různě velikých kovových kol, namontovaných na všem možném a dokonce i na stropě. Tak jsem asi v šesti až sedmi letech uviděl zařízení, o kterém jsme se o hodně let později učili, že se jmenuje transmise, která sloužila k pohonu všech strojů pomocí řemenů. Začátkem tohoto pohonu mělo být mlýnské kolo, po kterém nezůstalo vůbec nic, ale uvnitř ještě zůstala hřídel, která měla roztáčet jedno velké snad dvoumetrové a asi hodně těžké kolo – setrvačnick. Klapot mlýnského kola nezastavila válka, jak jsem se nejdříve domníval, ale elektrifikace. Válka z této samoty vyhnala poslední obyvatele. K Mlýnku, správně po štarvicku Mlénku, jsem se pak vydával při každé cestě našich do Hospildů, už častěji i sám. Nikdy jsem tam nepobyl dlouho. Měl jsem strach. Blízko hlavní budovy jsem objevil dva sklepy. V letech, které popisují, se ještě na mnoha místech válela nevybuchlá munice. V novinách se hodně psalo a v rádiu vysílalo o Banderovcích a různých špiónech a zrádčících. Nebylo radno někde dlouho pobývat v nepřehledných houštinách.

V Hospildu u Mléna se mně stala jedna zvláštní příhoda. Rodiče něco dělali na poli a před našeho koně Míšu, což byl belgický valach, položili hromádku zelené kukuřice k zakousnutí. Míša byl vynikající poslušný tahoun, na kterém se dalo štipat dříví. Hrál jsem si s ním, otec mě mnohokrát vysadil na jeho hřbet. Míša si však tentokrát s předloženou potravou víc hrál, než ji konzumoval. Kukuřice byla dost dlouhá a když ji vzal do tlamy uprostřed stébla, trčely mu do stran pořádné velké kusy. S těmi pak cloumal na všechny strany. Nevím, co mě napadlo, ale snažil jsem se mu stébla z tlamy vytrhnout. Trpělivost měl se mnou dost dlouho. Pak ho to snad přestalo bavit, nechal stéblo stéblem, chytil mě pysky za pravé rameno a přehodil saltem přes svoji hlavu. Naši tuto scénu zaregistrovali až po mém dopadu na zem, vůbec nevěděli, co ji předcházelo. Proto mně vysvětlovali, že Míša si chce se mnou hrát a že kůň ještě nikoho nekousl, ale pokud někoho chytne, tak jen pysky. Ještě štěstí, že se mně nic nestalo, ani modřiny jsem neměl. Ale s Míšou jsem zůstal kamarád po celý jeho koňský život, i když jsme se již málo vidali. Zbytek svého života dosloužil v JZD. Když otec onemocněl a chlapi chtěli Míšu zapráhnout do postrojů, nikoho k sobě nepustil. Pokud se jim povedlo nasadit mu chomout, tak mu pobočáky do brdeček museli připevňovat pomocí dlouhých kovových háčků. K jeho zadku si nikdo netroufl. Každého cizího člověka byl schopen napadnout. Tak byl fixovaný na svého pána. Když se chystal na svoji poslední cestu, hodně se u nás plakalo.

Zajecka.

Na závěr povídání o pozemcích jsem si záměrně nechal Zajecka. Ty jsme vlastnili tři. Jedno leželo po pravé straně silnice ve směru na Břeclav, přibližně v místech, kde byla

hranice se sousedním katastrem. Další se nacházelo asi sto metrů pod současnými betovkami, od kterých vedla přímá polní cesta směrem ke štrece (jinak se železnici neřeklo). Pokud se po ní pokračovalo, dostali jsme se k třetímu, pro mne nejzajímavějšímu Zajecku. Podle katastrální mapy by se mělo správně jmenovat Prostřední pole. V německých pozemkových arších bylo vedeno jako Mitterfeld nebo Mittel-feld. Nevím, co bylo správně a co zkomolenina.

Naši ale jinak neřekli než Zajecko u štreky. Bylo souběžné se štrekou a o od ní je oddělovala málo používaná polní cesta a především násep, na kterém stály jak v létě, tak i v zimě, sněhové zábrany. V těchto místech byla štreka zapuštěna v dosti hlubokém terénním zářezu. Proto přibližně v první třetině délky pozemku vedl přes ni betonový most, který měl po stranách železné zábradlí. Proč bylo toto Zajecko pro mě tak zajímavé? Za prvé to bylo tím, že po celé jeho délce v prostoru mezi ním a štrekou stály ostružiny. Byly nám k dispozici neomezeně po celé léto. A to bylo něco! Dnes bych tuto lokalitu nazval malou plantáží. Vydržela tam nejen proto, že cesta byla minimálně využívaná, ale především z toho důvodu, že děcka v mém věku, ale i starší, měla přísný zákaz vydávat se samostatně tímto směrem.

Dále mně Zajecko utkvělo v paměti i proto, že jsem zde poprvé v životě cítil a především si **uvědomil vůni jara**. Nevím, zda to bylo jaro roku 1946 nebo 1947. Později ale ne. Otec mě naložil na vůz, jak bývalo zvykem při mé přepravě opět s vysokými bočnicemi a jelo se na Zajecko ke štrece. Bylo po zimě v hrubé brázdě, takže ho smykoval i vláčel. Ten den svítilo intenzivně sluníčko a na obloze poletovalo mnoho skřivánek. Jakmile smykem přešel oschlou vrchní vrstvu ornice a dostal se na ještě vlhkou, ta se začala ihned odpařovat. **Ještě dnes vidím před očima, když končil úpravu, jak bylo celé pole zahaleno do páry a vonělo odpařovanou vlhkostí, která v sobě nesla cosi zvláštního - jaro. Tento pocit jsem již tak intenzivně nikdy později neprožíval. Také už to nikdy nemohlo být poprvé. Myslím si, že jsem celou přípravu pole pozoroval, aniž jsem opustil prostor vozu.**

Poslední vzpomínka na Zajecko není ani tak zajímavá, jako podivná. Mám při ní vždycky zvláštní pocit. Mnoho let jsem si myslel, že můj strach z výšek začal na mostě u tohoto pozemku. Že právě tady byl nastartován mechanismus, který mně zabraňoval vlézt do korun vysokých stromů, nebo na poslední příčky středně vysokého žebříku. Otec, jako většina otců, chtěl mít ze mě pořádného chlapa, který se ničeho nebojí a všechno zvládne. Věřím, že to se mnou myslel dobře. K tomu mě bohužel vedl svými, příliš specifickými metodami. V šesti nebo sedmi letech bych se sám na most nikdy nevypravil. Otec si mě proto vzal do náruče a nosil po mostě a dokonce se nejen přiblížil k zábradlí, ale přes něj i nakláněl. Já jsem řval na celé kolo a držel se ho jako klíště. Pak to samé se mnou zkoušel při průjezdu vlaku. Tehdy se ještě jezdilo na páru, takže jsme byli zahaleni do dýmu. Most se pod námi chvěl a já opět řval. To se opakovalo mnohokrát, hlavně když tam matka s námi nebyla. Asi si myslel, že se něco ve mně zlomí a já strach překonám. Teprve o hodně později jsem si postupně již sám prodlužoval vzdálenost i délku pobytu na mostu. A dokonce jsem si poručil zůstat na něm stát při průjezdu vlaku. Až jsem se naučil číst, všiml jsem si, že na levém kovovém zábradlí mostu je vypilováno FK (František Kadrnka). Ptal jsem se matky, co to znamená. Odpověděla stručně. **Jména hloupých na všech sloupích.**

Pokračování příště.

(KaFr)

LAMPIONÁDA – již podeváté

Letošní lampionáda byla vskutku sváteční, konala se totiž přesně 17. listopadu a to je státní svátek (v roce 1989 se v tento den konala Sametová revoluce, která vedla k zániku komunistického režimu a nastolila dnešní demokratický systém vlády). Na startovním stanovišti před školou se sešlo mnoho malých i velkých účastníků, kteří se svými zářícími lampiony vyrazili na tradiční procházku okolo parku, až k samotnému cíli, hřišti, kde bylo přichystáno teplé občerstvení. A teplý čaj, svařák nebo čaj s rumem přišly opravdu vhod, neboť letošní lampionáda patřila k těm vůbec nejchladnějším. Všichni se těšili na létající lampiony, ale tento zážitek nám opět překazily nevhodné větrné podmínky... A tak nezbyvalo nic jiného, než si načatý podvečer zpříjemnit alespoň výborným, opečeným špekáčkem – a proto jsme si udělali pravý, nefalšovaný táborák (na grilu to není „vono“). Lampionáda byla naše předposlední akce v tomto roce a my se již těšíme na rok 2019 a další akce s vámi. A všichni budeme doufat, že na drakiádu bude v novém roce foukat a lampionádu bude provázet mírně větrné počasí.

za kulturní komisi
Pavlaína Prátová

Drakiáda

Již podeváté jsme se v sobotu 20. října potkali na místním hřišti, abychom vyvětrali sebe a hlavně létající draky. Ti byli všemožných tvarů z různých materiálů. Vítr nám zprvu moc nefoukal, ale po necelé hodině již v nárazech dopomohl drakům do nebes. Některým se však i přesto moc nedařilo. Těm zdařilejším zase drak nevydržel nápor vlasce, či provázku. Je to až k neuvěření, ale jeden ze zúčastněných měl vlasce v délce 1200 metrů! To abychom snad za chvíli žádali o vstup do vzdušného prostoru? Nebe nad hřištěm tedy postupně zaplnilo kolem dvaceti draků. V soutěži o nejvyšší letícího draka se umístili a medaili byli oceněni na 3. místě Jakub Holásek, na 2. místě Aleš Horčíčka a na 1. místě Ella Hoferová, které nakonec drak uletěl až za hranice obce. Kategorii o nejkrásnějšího draka vyhrála Karolínka Mazůrková za neskutečně obrovského a originálního draka. V této kategorii se totiž mohou umístit jen draci domácí výroby. Proto za svou píli při výrobě draka byla ještě odměněna i Bára Čavojová. Tímto bychom chtěli vyzvat všechny tatínky, aby společně se svými dětmi vyrobili draky vlastní. V této kategorii budeme totiž příště vyhlašovat umístění tři, místo jen jednoho. Nicméně i přesto odměna nemine všechny, kteří vlastního draka vyrobí. Takže budeme se těšit zase za rok na hřišti.

Tomáš Dolák

Seriál o bylinkách a zdraví – 28. díl

Skořice je aromatická kůra skořicovníků, stále zelených tropických stromů. Zahřívá organismus a je i léčivá. Ve Starovičkách sice neroste, ale protože je oblíbená, není od věci, zmínit se i o tomto koření a jeho účincích na organismus. Ze skořice se vyrábí silice do parfémů a mydel, tinktury, olej, sirup a mletá se používá jako koření do jídel a nápojů. Má kořeně nasládlou chuť a

příjemnou vůni, které jí dává zejména obsažená sloučenina cinnamaldehyd. Působí na chuť k jídlu, celkově osvěžuje a podporuje trávení.

Zmínky o skořicovníku pochází z Číny 4000 let před n. l. Jako léčivo i aromatickou přísadu ji používali staří Egypťané. Také ve starověkém Řecku byla skořice známá a Řekové

ZÁJEZD NA MUZIKÁL GALILEO

NÁVRAT JEDNOHO Z NEJÚSPĚŠNĚJŠÍCH TUZEMSKÝCH MUZIKÁLŮ V PŮVODNÍM HVĚZDNÉM OBSAZENÍ V DIVADLE HYBERNIA. VELKÁ LÁSKA. VELKÁ PRAVDA. NAPIŇAVÝ PŘÍBĚH PLNÝ ZVRATŮ!

Galileo je opřený o silný dramatický příběh, ve kterém diváci najdou vše, za čím na muzikály tak rádi chodí. Lásku, vášně, intriky, nenávisť a romanticky laděný boj jedince proti společnosti. Muzikál navíc ohromuje netradiční scénografií i výpravnými kostýmy. Ke spolupráci na projektu jsou přizvány přední osobnosti naší herecké a hudební scény. Stalo se již tradicí, že se na jevišti Divadla Hybernia setkávají populární herci s předními zpěváky. Ne jinak tomu bude i v případě Galilea. Jedná se o výjimečný projekt, jenž si žádá i výjimečné původní obsazení. Proto se můžete těšit na Ivanu Chýlkovou, Janka Ledecského, Bohouše Josefa, Petra Koláře, Sabinu Laurinovou, Dashu, Elin Špidlovou, Tomáše Trapla, Mojmiru Maděriče, Ivana Vodochodského, Michala Kavalčíka a další... (více na: www.muzikalgalileo.cz)

KULTURNÍ KOMISE STAROVIČKY POŘÁDÁ
V SOBOTU 9. března 2019
ZÁJEZD DO PRAHY DO DIVADLA HYBERNIA NA

Muzikál
Janka Ledecského
2019 Galileo

PROGRAM ZÁJEZDU:
10:00 odjezd autobusu od kostela
13:00 individuální prohlídka Prahy
18:00 muzikál GALILEO
20:00 odjezd z Prahy

CENA ZÁJEZDU 900,- Kč (vstupenka, doprava)
Prodej místenek na obecním úřadě ve Starovičkách

příkladali jejím léčebným účinkům velký význam, ale nevěděli, odkud pochází. Aristoteles se domníval, že ji z neznámých zemí přináší obrovští ptáci, jimž ji z hnízd s nasazením života loupí odvážní Arabové. Až jeho žák Alexandr Makedonský objevil skořicovník při tažení do Indie. Skořice byla vzácná a drahá, a tak se o ni vedlo mnoho bojů. Na západě byla dříve známá pouze skořice čínská. Od 16. století se díky objevitelským cestám začíná dovážet i skořice cejlonská. V roce 1580 ovládli Cejlon Portugalci, kteří tvrdě utlačovali místní obyvatele, aby zajistili Evropě dostatek skořice. Od roku 1632 se na Cejlonu začínají prosazovat Nizozemci, kterým se podařilo zavést monopol na cejlonskou skořici. Později přenesli její pěstování také do Indonésie, která je dodnes jedním z jejích největších producentů. V českých zemích byla skořice známa od 15. století.

Skořicovník cejlonský se sklízí dva až tři roky po vysazení. Je považován za nejkvalitnější. Kůra po usušení tvoří cha-

rakteristické svítky, okraje se svinují dovnitř a vznikají dvoj-ruličky. Skořicovník čínský má kůru hrubší červenější barvy a po usušení tvoří žlábkovité trubky nebo pruhy. Skořicovník čínský poskytuje i sušené květy, tzv. Kasiové květy, které se využívají jako koření.

Účinek skořice je posílen společně s medem – jsou to dvě složky, které se navzájem podporují.

Účinky na organismus

- * zlepšuje trávení - štěpí tuky, zlepšuje metabolismus tuků a cukrů u lidí s cukrovkou, zahřívá a stimuluje zažívací trakt, uklidňuje koliky, průjmy, nevolnosti, nadýmání, žaludeční vředy,
- * podporuje chuť k jídlu,
- * zevně se používá proti revmatismu,
- * má dezinfekční a antibiotické účinky, ničí bakterie,
- * používá se jako prostředek proti nachlazení, kašli, chřipce,
- * zlepšuje paměť a pozornost při práci, zpomaluje Alzheimerovu chorobu,
- * přispívá k ředění krve a zabraňuje tak vzniku krevních sraženin. Pokud užíváte léky na ředění krve, poraďte se nejprve se zvýšeným užíváním skořice s lékařem,
- * pomáhá při léčbě artritidy,
- * pomáhá k odstranění infekce měchýře a močových cest,
- * zahřívá celé tělo, hlavně studené ruce a nohy,
- * pomáhá při regeneraci tělesných sil a přidává vitalitu,
- * aplikace medu a skořice na postižená místa léčí ekzémy i pásový opar a všechny typy kožních infekcí,
- * pravidelné užívání zabraňuje usazování tuku i při požívání mimořádně tučných jídel,

* extrakt ze skořice podávaný nemocným s rakovinou či leukémií pomáhá při léčbě,

* pomáhá krevnímu oběhu, snižuje krevní tlak, zmírňuje krvácení z nosu a silné menstruační.

Skořicový olej

Do zavařovací sklenice dáme hrst tyčinek skořice. Pokud použijeme i skořicový prášek, tak v poměru 1:5, tj. na ½ litru oleje dáme 100 gramů mleté skořice. Skořice musí být ponořená v oleji. Uzavřeme víčkem, protřepejme a necháme stát při pokojové teplotě po dobu 3 týdnů. Po 3 týdnech obsah přecedíme přes plátno a olej přelijeme do skleněné láhve. Tím je skořicový olej připravený k použití. Dá se s ním i vařit. Přidává se do salátů, rajske omáčky nebo těsta na buchty.

Skořicový sirup

50 g skořice, 600 ml vody, 500 g cukru

Skořici nalámeme do hrnce, zalijeme vodou a přivedeme k varu. Povaříme 5 minut a necháme 24 hodin louhovat. Druhý den scedíme, zahřejeme, přidáme cukr a pár minut povaříme. Horké plníme do sklenic. Tento sirup vydrží zhruba 1 rok. Snižuje cholesterol, posiluje srdce a slinivku. Pomáhá při revmatické artritidě, problémech se zažíváním, zahřívá tělo, posiluje imunitu a výborně chutná. Užívá se 1-3 polévkové

lžice denně, nejlépe do bylinkového čaje.

Skořicová tinktura

50 g jemně nalámané skořicové kůry, 50 ml 60 % alkoholu. Skořici zalijeme alkoholem a necháme 14 dní vyluhovat, občas promícháme. Potom přefiltrujeme a podáváme 3-4x denně 20-25 kapek.

Upozornění

Skořici neužívejte v těhotenství, ani při horečnatých stavech a střevních vředech!

(HH)

Jedno z osmičkových výročí letošního osmičkového roku

I v těchto předvánočních dnech jistě stojí za povšimnutí jedna z oněch „osmiček“ i na stránkách Starovičského zpravodaje – už i proto, že se bezprostředně dotýká zdejšího místa i regionu a i tehdy rezonovalo krajem něco jako vánoční sbírky. S povděkem jsem nedávno přijal pozvání do salonku Syndikátu novinářů na brněnské Staré radnici na tiskovou konferenci Muzejní a vlastivědné společnosti v Brně k projektu Vysídlení 1938.

Pro uvedení do problematiky nechť poslouží úvodní část její tiskové zprávy – cit.: „*Muzejní a vlastivědná společnost (MVS) se z podnětu svého člena ujala iniciativy k postavení památníku československým občanům nuceně vysídleným a vyhnaným z pohraničního území ČSR v říjnu 1938. V roce 100. výročí vzniku naší republiky a 80. výročí nuceného vysídlení, k němuž došlo v důsledku uzavření tzv. mnichovské dohody, tak chce připomenout tragické osudy tisíců našich někdejších spoluobčanů, mezi nimiž byli občané různých národností, včetně národnosti německé, kteří museli opustit své domovy, a to mnohdy za drastických okolností. Muzejní a vlastivědná společnost proto připravila projekt nazvaný Vysídlení 1938, jehož výsledkem je postavení památníku tvořeného kamenem z Pálavy, který věnovala správa CHKO Pálava, do něhož je vsazena žulová deska s nápisem V upomínku 80. výročí nuceného vysídlení československých občanů z pohraničního území ČSR zabraného nacistickým Německem v říjnu 1938. Pomník zhotovila mi-*

kulovská firma Kamenické práce-Kalašutra. Potřebný pozemek pro umístění památníku poskytlo město Mikulov, které v roce 1938 spadalo do německého záboru a stalo se sídlem tzv. Landrat Nikolsburg pro 55 obcí bývalých soudních okresů Mikulov, Hustopeče, Pohořelice a Břeclav. Projekt výrazně podpořily Jihomoravský kraj a Magistrát statutárního města Brna (Brno sice do zabraného území nespadlo, ale poskytlo pomoc a útočiště tisícům lidí, kteří téměř ze dne na den přišli na podzim 1938 o své majetky a domovy), dále přispěly menší částkou některé jihomoravské obce, které byly v roce 1938 zábořem postiženy (Břeclav, Bulhary, Cvrčovice, Dolní Dunajovice, Drnholec, Hlohovec, Horní Věstonice, Hustopeče, Lednice, Novosedly, Pasohlávky, Pavlov, Pohořelice, Pouzdřany, Strachotín, Valtice, Zaječej), a také někteří členové Muzejní a vlastivědné společnosti. Záštitu nad projektem převzali tehdy ještě primátor města Brna Ing. Petr Vokřál a starosta města Mikulova Rostislav Košťál. Projekt chce přispět k vyrovnání a objektivizaci někdy až jednostranných pohledů, k nimž občas dochází v souvislosti s akcemi připomínajícími odsun německých obyvatel z poválečné ČSR v roce 1945, ale stejně tak k lepšímu informování a porozumění mezi občany české a německé národnosti. Jedná se o téma stále aktuální a dodnes bolestné, k němuž je třeba přistupovat s hlubokou znalostí historie a objektivně, nikoliv z povrchního hlediska pouhé atraktivnosti tématu, nebo dokonce jednostranného vznášení viny, či naopak sebeobviňování. V historické kontinuitě minulých století je třeba nahlížet v tomto případě zejména na

souvztažnost příčin a následků let 1938 a 1945 v rámci dlouhodobých česko-německých vztahů. Projekt chce alespoň malou měrou splatit část velkého dluhu, který máme vůči našim občanům vysídleným v roce 1938“.

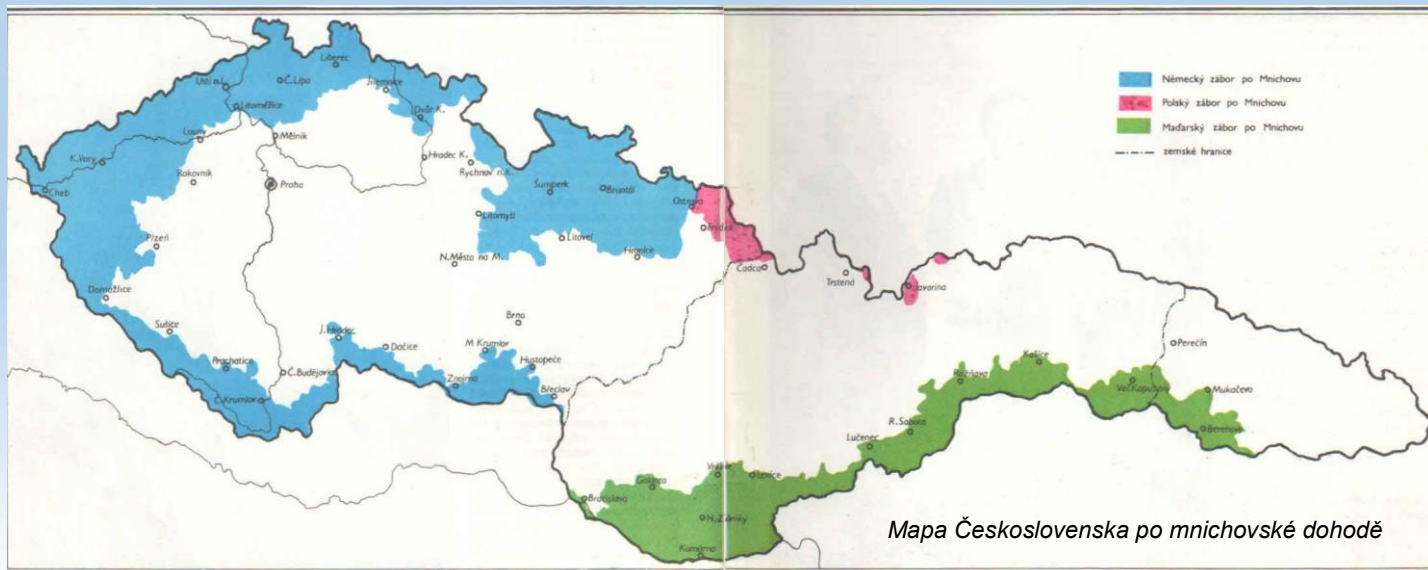
Dovětek autora

Vše podstatné je ve výše uvedené části textu tiskové zprávy obsaženo a ani z mé strany nepůjde o nějaký historický exkurz do hluboké minulosti česko-německých vztahů. Aniž bych chtěl někoho poučovat, aspoň těm mladším čtenářům Starovičského zpravodaje si dovoluji připomenout, byť zjednodušeně, gradaci událostí v příspěvku vzpomínané „osmičky“ (roku 1938): *nástup fašismu v Německu 1933, snaha o revizi versailleských mírových smluv a o znovurozdělení světa, narůstající agresivita Německa, 13. března 1938 anšlus Rakouska (stává se součástí nacistického Německa), příprava útoku na Československo založeného na využití zdejší německé menšiny, 24. dubna 1938 Henleinův tzv. Karlovarský program (8 ultimativních požadavků), česká menšina v pohraničí prochází silným terorem (dochází k jejímu napadání ordnery, k přepadávání pošt, celnic...), 21. května 1938 vyhlášení částečné mobilizace, 12. září 1938 nacistický sjezd v Norimberku předkládá čs. státu ultimativní požadavek neprodleného postoupení čs. pohraničí Německu, 23. září 1938 vyhlášení všeobecné mobilizace, diplomatická jednání mocností, 29. září 1938 mnichovská konference velmocí (Německo, Anglie, Francie, Itálie) bez zastupců Československa a následné připojení čs. pohraničních oblastí k Německu (preambulí mnichovské dohody bylo stanoveno vyklizení našeho území mezi 1.-10. říjnem a byla definována pásma záboru; Polsku připadla značná část Těšínska, Maďarsko zabralo část jižního a východního Slovenska a zhruba polovinu Podkarpatské Rusi; celkové ztráty Československa tak činily 41 098 km² a 4 879 000 obyvatel, ztratili jsme pohraniční opevnění, mnohé zdroje surovin, víc než třetinu průmyslových závodů, došlo k přerušení páteřních tratí, apod.), 5. října 1938 abdikace prezidenta Beneše a kapitulace vlády, 14. března 1939 vyhlášen tzv. Slovenský štát, 16. března 1939 vydal Hitler výnos o zřízení Protektorátu Čechy a Morava... - to už je však jiná, i když hluboce kontinuální, další část naší novodobé historie.*

Roznětkou pro nastalou situaci na jižní Moravě byl právě onen anšlus Rakouska, kdy jihomoravští Němci, kteří se ze značné části nikdy nezotožnili se vznikem Československé

republiky v historických hranicích, začali usilovat v jeho duchu o totéž – začíná i tady napadání české menšiny, dochází k řadě incidentů (zvláště těžké to bylo např. v Bulharech, Nové Vsi, v Pouzdřanech museli české děti chránit četníci...), lidé už tehdy majetek nechali na místě a odchází z pohraničního území.

Jak vyplynulo z výše zmíněné tiskové zprávy a z na moje otázky ochotných a kvalifikovaných odpovědí brněnského historika PhDr. Jana Mervarta a emeritního ředitele Státního okresního archivu Břeclav se sídlem v Mikulově PhDr. Emila Kordiovského, v soudobých pramenech úřední proveniencie a v regionálním tisku nacházíme informace o teroru nacistů a konfliktech mezi místními nacisty a Čechy či německými antifašisty, které Hitler považoval za zrádce národa, například z Bulhar, Březí, Břeclavi, Dobrého Pole, Dolních Dunajovic, Hustopečí, Kurdějova, Lednice Mikulova, Mušova, Nové Vsi, Nových Mlýnů, Pavlova, Pohořelice, Pouzdřan, Úval, Valtic, Vlasatic či Zaječí. Území tzv. 5. pásma mělo být obsazeno do 10. října, ale německé jednotky vstoupily do zdejších obcí už 8 a 9. října. Původně mělo být obsazeno území s 50 % Němců podle stavu z roku 1918 (prakticky podle výsledků sčítání lidu z roku 1910). Zabrány byly všechny obce politického a soudního okresu Mikulov (23 obcí v rozsahu teritoria okresu Břeclav), ze soudního okresu Pohořelice 7 obcí (Pohořelice, Smolín, Cvrčovice, Vlasatice, Nová Ves, Pasohlávky, Pouzdřany), z politického a soudního okresu Hustopeče 8 obcí (Hustopeče, Kurdějov, Starovice, Popice, Přítluky, Nové Mlýny, Strachotín, Zaječín), ze soudního okresu Břeclav 4 obce (Břeclav, Poštorná, Charvatská Nová Ves, Hlohovec) – odsun českých obyvatel v tzv. 5. pásmu se na tehdejším okresu Břeclav týkal 42 obcí, v nichž žilo podle sčítání lidu z roku 1930 celkem 28 421 Čechů, 44 123 Němců a 2 492 Židů. Německý zábor jihomoravského území byl veden po čáře Břeclav – Hustopeče – Moravský Krumlov – Znojmo – Dačice. V Hustopečích došlo po německém záboru k hromadnému zatýkání českých činitelů politického a kulturního života (na 60 osob bylo odvečeno k výslechům do Mikulova). Německé jednotky porušovaly určenou demarkační čáru a zabíraly i obce nepatřící do záboru (vytvořily si svévolně jakési 6. pásmo; i při vytýčování hranic 5. pásma docházelo k jejich porušování, aniž by vláda či úřady zasáhly – světlou výjimkou byla Ivaň na hustopečském okrese, kde 8. října došlo k jejímu obsazení německým vojskem, ale to po pár hodinách muselo ustoupit). Před

Mapa Československa po mnichovské dohodě

zabíráním obcí zařazených do 5. pásma docházelo jednak k řízenému vystěhování státních úředníků a jejich rodin (zaměstnanci okresních úřadů, soudů, celní správy, policie, četnictva, příslušníci vojenských útvarů), jednak zaměstnanců státních institucí (učitelé, zaměstnanci pošty a železnice, zdravotnický personál nemocnic). Spontánně docházelo k útěku osob očekávajících nacistickou perzekuci, jakož i židovských obyvatel. Tito lidé zpravidla odcházeli k příbuzným do vnitrozemí, do blízkých obcí za demilitační čarou, do okresních měst Hodonína a Židlochovic, a především do Brna, kde jim byla poskytnuta okamžitá pomoc. Přechodný domov nacházeli uprchlíci z Němci zabíraných pohraničních oblastí i ve svatobořickém internačním táboře. Útěk československých občanů ze zabraného území vyvolával solidaritu s těžce postiženými lidmi, kteří přišli o své domovy. Z příhraničních obcí existují doklady vypovídající o tom, že zde byly vytvářeny tzv. Výbory pro pomoc uprchlíkům, které vybíraly pro postižené emigranty peníze, potraviny i šatstvo, objevovaly se vánoční sbírky pro děti. Město Brno přijalo tisíce uprchlíků, kterým úřady i samotné obyvatelstvo poskytovaly rady a pomoc - podle soudobého tisku zde bylo nouzově ubytováno přes tři tisíce uprchlíků.

Situace na Hustopečsku

Soudní okres Hustopeče měl v roce 1938 10 662 obyvatel (z toho 2 210 čs. občanů, 8 193 Němců, 123 Židů, 136 jiných); v roce 1939 měl 9 312 obyvatel

Hustopeče: podle sčítání lidu v roce 1930 zde žilo 3 751 obyvatel (1 715 Čechoslováků, 1 862 Němců, 103 Židů, 71 jiných obyvatel); v roce 1939 to bylo 2 969 obyvatel

Kurdějov: 965 obyvatel (23 čsl., 917 Němců, 6 Židů); po záboru 908 obyvatel

Nové Mlýny: 250 obyvatel (63 čsl., 183 Němců); po záboru 218 obyvatel

Popice: 1 376 obyvatel (78 čsl., 1 266 Němců); po záboru 1 220 obyvatel

Přítluky: 821 obyvatel (30 čsl., 777 Němců, 7 Židů); po záboru 751 obyvatel

Starovice: 1 102 obyvatel (23 čsl., 1 077 Němců); po záboru 1 066 obyvatel

Strachotín: 923 obyvatel (76 čsl., 829 Němců); po záboru 828 obyvatel

Zaječ: 1 506 obyvatel (202 čsl., 1 282 Němců, Židů 7); po záboru 1 352 obyvatel

O zmíněném historickém období v kapitole Druhá světová válka (s.135-157, respektive 135-141) zasvěceně vypovídá publikace Zdeňka Trněného *Starovičky – historie a současnost (Starovičky 2005, 362 stran, ISBN 80-86 760-17-0)*. Autor tu zdařile využívá nejen výsledků vlastního bádání, ale i zápisů z obecní kroniky. Z mnoha citací v jeho záslužné publikaci vybírám jednu hodně výstižnou – cit.: „**Starovičky se staly ze dne na den pohraniční obcí. Mezi zabranými obcemi bylo Zaječ, Nové Mlýny, Strachotín, Popice, Hustopeče, Kurdějov a další. Následovala jedna vyhláška za druhou, jedno nařízení za druhým. V obci byl 27. října 1938 zřízen celní úřad (v čp. 53) a byla zde až do září 1940 umístěna posádka finanční stráže. Protože okresní město Hustopeče připadlo Říši, nastaly změny i v organizaci úřadů a institucí. Starovičky náležely pod politickou správu do Židlochovic, okresní soud a berní úřad byly v Kloboukách, berní správa v Hodoníně. České re-**

álne gymnázium v Hustopečích bylo přesídleno do Židlochovic, Rolnická a občanská záložna do Velkých Pavlovic. Obvyklé týdenní trhy pořádané dříve v Hustopečích se konaly v Pavlovicích. Na vlak se chodilo také do Pavlovic, později byl stav upraven a byly vydávány propustky do Zaječí. Tehdejší uspořádání hranic se stalo impulsem k vybudování silnice ze Staroviček do Šakvic. Šakvice se ocitly okleštěny v německém záboru a jediná možná cesta z obce vedla přes Starovičky – proto byla v roce 1939 vybudována silnice, která nahradila do té doby sloužící polní cestu“.

Podotýkám, že v záboru byly (i když ne vždy všude dodržovaným) určujícím elementem katastrální hranice obcí - hranice záboru mezi německými Hustopečemi a českými Starovičkami s dlouhou dřevěnou závorou byla v místě dnešního kruhového objezdu mezi oběma územními sídly.

Zatímco odsun z roku 1945-46 současná média zmiňují často, o československých občanech, kteří museli opustit v důsledku hanebné mnichovské dohody opustit svoje domovy, naši novináři a politikové situaci s vysídlením 1938 moc nepřipomínají - i proto bychom na tyto události neměli zapomenout. Převažovala myšlenka, že šlo o pár desítek nebo snad stovek lidí; byly to však tisíce a při odsunu jich i dost zahynulo. Jediný známý památník odsunu byl dosud v Plzni a od nedávných dnů ho následuje jihomoravský Mikulov. Veškeré náklady s jeho zřízením představuje částka 80 000 Kč, vlastní památník pak částka 48 000 Kč. Výše jmenované obce věnovaly částku od 1 000 do 3 000 Kč, přispěli i členové Muzejní a vlastivědné společnosti. Památník je umístěn v mikulovském parku pod židovským hřbitovem. Po jeho odhalení následovalo sympozium na téma *Formování hranice na jižní Moravě po roce 1918*. Jde o záslužný počín nejen pro region a jižní Moravu.

Památník Vysídlení 1938

S přáním krásných Vánoc a všeho dobrého nejen v roce 2019
PhDr. Ladislav Valíhrach

Vážení čtenáři našeho zpravodaje, závěrem tohoto roku si Vás dovoluji seznámit s děním v naší farnosti od měsíce září. S novým školním rokem začala v naší škole také výuka náboženství, které v současné době pravidelně navštěvuje 7 žáků. Každou první neděli v měsíci se koná dětská mše svatá. Někteří z nás, prožili 8. září úžasnou moravskoslovenskou pouť u naší patronky, Matičky Žarošské. Nesla se v duchu stého výročí československého státu a celebroidal ji samotný kardinál Dominik Duka za přítomnosti mnoha kněží jak moravských, tak slovenských. Také několik autobusů poutníků bylo ze Slovenska. Jeden dokonce až z Terně od Prešova, sousední vesnice rodiště mé snachy. Jak je ten svět malý! (Mimochodem tímto jejím rodištěm jsou Gregorovce a sousedkou zavražděná přítelkyně novináře Kuciaka. Všem je jistě tato tragédie známá). Celá tato pouť byla velmi silným zážitkem na závěr umocněným společným zpěvem československé hymny i s dodatkem druhé sloky nové slovenské hymny, jejíž slova jsme chytali od úst prešovských poutníků, držíce se při tom spolu s nimi za ruce s očima plnými slz dojetí.

Na konci měsíce září uspořádalo biskupství brněnské celodíeczní setkání dětí, které letos poprvé přistoupily k 1. sv. přijímání. Toho dne plného her a soutěží se z naší farnosti zúčastnili tři chlapci: Matyáš Pleskač, Vítek Krůza a Šimon Vácha. Moc si to na Petrově všichni užili a vrátili se plni zážitků. Na této cestě vlakem do Brna, což samotné už bylo pro kluky zážitkem, je doprovázel pan děkan P. Jan Nekuda.

V měsíci listopadu, přesně 12. 11., byly započaty práce na statickém zajištění základů a narušeného zdiva našeho kostela. Práci, která trvala 14 dní, provedla firma SVIPP pan Zmazal. Byly provedeny 7 m hluboké vrty pod základy kostela, které byly vyplněny železnou armaturou a zality betonem. Venkovní trhliny zdiva byly sešity ocelovými spirálami a zapraveny. Doufáme, že to náš stánek opět nějaký čas podrží.

V tomto roce 2018 jsme se rozloučili 26. ledna v našem kostele s věrným farníkem panem Františkem Kostrhounem -- nedoř. 93 let, 16. června s panem Rudolfem Myškou – 82 let, 19. září s rovněž věrnou návštěvnicí našeho kostela paní Františkou Hovězákovou – 95 let a 13. října s paní Marií Popovskou – 80 let, všem dobře známou, jak z kostela pokud jí to zdravotní stav dovozoval, ale také obětavou mnohaletou kuchařkou nejen školy, ale také našich farních táborů, za což jí patří veliké poděkování.

Adventem, tedy přesně první adventní nedělí, 2. prosince nám začalo období očekávání narození Ježíše Krista. Děti v tomto tajemném období za zpěvu chorálu RORATE COELI (česky – ROSU DEJTE NEBESA), opět zahajovaly mše svaté každou nedělí průvodem s rozžatými lampičkami. První neděle adventní byla zároveň dětskou mší svatou a děti dostaly v předstihu také dárečky od svatého Mikuláše. Byly posvěceny Adventní věnce a rozžiháním každou další nedělí nové svíce na těchto věncích se k nám přiblížily ty kouzelné Vánoce. Za naše farní společenství všem čtenářům přeji, aby pro každého byly opravdu kouzelné. Víím, že se to nedá vždy splnit,

Na první neděli adventní přišlo zapálit svoji lampičku devatenáct dětí. (Foto: Lenka Krůzová)

tak alespoň příjemné prožití těchto svátků ve zdraví, klidu a pohodě. Do nastávajícího roku 2019 všem přejeme samé Boží požehnání, v němž je obsaženo vše dobré. Děti zároveň zvou na své malé vánoční divadélko, které si pro Vás s tetou Lenkou připravily a představí se Vám v kostele na Boží Hod.

BETLÉMSKÉ SVĚTLO SI MŮŽETE ODNĚST DO SVÝCH DOMOVŮ O ŠTĚDRÉM DNU, TAKÉ BĚHEM CELÝCH SVÁTKŮ, OD HLAVNÍHO KŘÍŽE PŘED KOSTELEM, NEBO PŘÍMO Z KOSTELA.

Anna Haluzová

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

Vážení občané, naše již devatenáctiletá tradice koledování po naší obci bude pokračovat. Dovolíme si u vás zaklepat, zazpívat, popřát hodně zdraví do nového roku 2019 a při tom poprosit o finanční příspěvek potřebným jménem Oblastní charity Břeclav v neděli – 13. ledna v odpoledních hodinách. Věříme, že tak jako každoročně se Vaše dary navyšují, neodmítnete nás ani tentokrát a Vaše dveře i srdce budou opět našim koledníkům otevřeny. Věřte, že Vaše dary a štědrost se dostane do správných rukou. Děkujeme.

Současně, tak jako v posledních letech bude probíhat Novoroční farní sbírka se zvláštními kasičkami pro náš kostel sv. Kateřiny. Věříme, že ani zde k nám nebudete odmítaví, jelikož náš téměř 700 let staří stánek potřebuje velkou opravu natrženého zdiva a následnou úpravu. Bez tohoto opatření by naše vesnička byla za chvíli bez té jediné věže, která jí zdobí.

A co je dědina bez věže? Jistě mi dáte za pravdu, že by to byla velká škoda. Na tuto náročnou opravu byly získány dotace, ale je třeba vše uvést do pořádku. Takže každá koruna pomáhá. Za Vaše dary byt by byly sebemenší, upřímné Pán Bůh zaplatí.

Krásné a požehnané Vánoce Vám z celého srdce přeji
Vaši koledníci.

Tří králové

Jedním z největších svátků doby vánoční, která trvá od večera 24.12. do neděle po 6. lednu, je svátek Zjevení Páně, lidově Tří králů. Je to svátek, kdy si připomínáme, jak se narozenému Ježíši Kristu přišli poklonit první zástupci vzdálených národů, mudrci od Východu. Tito muži neváhali nechat všeho, aby mohli jít za hvězdou, kterou viděli zářit na východě. Jistě museli snášet obtíže a nepohodlí, nepodlehout malomyslnosti. Také volit, kterou cestou se vydat, zvláště když přišli do královského paláce v Jeruzalémě a zjistili, že králi Herodovi se žádný syn nenarodil. Mudrci ale uslyšeli slova Písma svatého: „V judském Betlémě, neboť tak je psáno u proroka (Mt 2,5)“ a rozhodli se pokračovat ve světle tohoto slova do malého města Betléma, kde se s narozeným Králem skutečně setkali. I když na něm, chudém betlémském dítěti, nebylo nic zvláštního, poznali v něm Krále, kterého hledali a obětovali mu vzácné dary: zlato, kadidlo a myrhu.

Nám tato cesta mudrců z Východu připomíná, že i náš život je poutí, hledáním Boha, poutí na setkání s Ježíšem. Na této cestě nám pomáhají různá znamení, hvězdy, jako jsou krásy přírody, umělecká díla, kulturní památky, spisy křesťanských učitelů a myslitelů, příklad života lidí, kteří žijí vedle nás a jsou odrazem Boží přítomnosti. Zvláště pak Písmo svaté, jehož četba a rozjímání nám umožňuje setkat se s Ježíšem a učinit zkušenost s Jeho láskou. Ať i

my se po příkladu mudrců necháváme vést těmito hvězdami ve svém životě a sami se stáváme světlem, příkladem pro druhé. Svátek Zjevení Páně, lidově „Třech králů“ (6.1.), také odjakživa doprovázely lidové zvyky. Na křesťanském Východě se světi křestní voda a žehnají se řeky. Ve střední Evropě je zvykem žehnání domů, při němž se na dveře křídou píší písmena C+M+B s udáním leto-počtu. V Čechách obvykle K+M+B. Nejsou to jen počáteční písmena jmen „Třech králů“: Kašpar, Melichar a Baltazar, jak se lidově traduje, ale také zkratka latinského Christus mansionem benedicat: Kristus požehnej tomuto domu. Na přímluvu Tří králů prosíme na prahu nového roku o Boží požehnání. Toto přeji i Vám, aby Vám Bůh v novém roce žehnal a ochraňoval Vás.

Jan Nekuda, děkan

POŘAD BOHOSLUŽEB O VÁNOČNÍCH SVÁTCÍCH:

Štědrý den: 16.00 - Hustopeče, 20.00 - Starovičky, 21.30 - Starovice, 22.30 - Hustopeče

Boží Hod vánoční: 8.00 - Starovice, 9.30 - Hustopeče, 11.00 Starovičky

Sv. Štěpán: 8.00 - Starovice, 9.30 - Hustopeče, 11.00 - Starovičky

Silvestr: 14.00 - Starovice, 15.30 - Hustopeče, 17.00 - Starovičky

Nový rok: 8.00 - Starovice, 9.30 - Hustopeče, 11.00 - Starovičky

FARNOST STAROVIČKY SRDEČNĚ ZVE NA VÁNOČNÍ KONCERT DO KOSTELA SV. KATEŘINY V NEDĚLI 20. LEDNA V 16 h. VYSTOUPÍ RODINNÉ TRIO "MARIAN a ULETY" Z VELKÝCH BÍLOVIC.

Nahlédnutí ke Kadetům

A je tu opět konec roku a my budeme hezky rychle zase o rok starší. Já vím, to budou všichni. Ovšem my staří Kadeti bychom pro naši tvorbu potřebovali, aby nám už konečně ty roky vzaly zpátečku. Což o to, elán by byl. Ale ta výdrž už je mnohdy „pofiderní“. Stále víc a víc cítíme, jak sil ubývá a nemoci se lepí na paty. Nicméně alespoň ta snaha tady je. Tak tedy krátký přehled letošního roku. I když jsme spolu s dcerou Petrou Osičkovou od října minulého roku tvrdě pracovaly na digitalizaci mých rukopisů a fotografií do ALMANACHU, přece jen se ještě našla chvilka a podařilo se s našimi ochotníky oprášit starší scénky a pobavit jimi diváky. Pacientům lázní Hodonín jsme zpestřili „vostatky“ u nich „fašaňky“, scénkou – **PÁLENÍ GOŘALKY SE ZABIJAČKOU 3. února. VELIKONOČNÍ ZVYKY A TRADICE** jsme uvedli na domovské scéně **8. dubna** a tu stejnou scénku si žádaly opět lázně Hodonín hned za týden a to **14. dubna**. Jožka Panic spolu se mnou byl požádán na konferování prvního srazu **HARMONIKÁŘŮ** ve Starovičkách, který se konal **22. dubna**. Tedy já jsem jen sekundovala, jelikož Almanach šel do finíše a zabíral mě všechnen čas. A to nejen denní, ale i noční, kdy jsme s dcerou posílaly obratem korekce naší knihy do tiskárny mnohdy i po půlnoci. Joža vytvořil scénář a také konferoval. Byl výborný. V květnu nás Zlatka Galečková, která má na starosti naši zpěvackou skupinu a připravuje pro ni program, sezvala na zkoušky pro jubilanty, kterým jsme zpívali na jejich setkání v sobotu **12. května**. Neskutečné, jak se vedou okolnosti seběhnout, aby se člověk nevyhnul stresu. Den před tímto datem – v pátek v poledne přivezla tiskárna Brázda knihu našeho divadla na Obecní úřad. Bylo rychle rozhodnuto, že křest knihy bude při tomto setkání, tedy na druhý den. Takže nějaká propagace, nebo příprava tohoto aktu už nebyla možná. Nevadí, kniha **ALMANACH NAŠÍ DVACETILETÉ ČINNOSTI**, je dostupná ke koupi na Obecním úřadě, který tisk financoval a knihu prodává. V měsíci červenci jsme se začali scházet na upravenou scénku Jožky

Panice, **ŠTARVICKÝ HODY**, kterou jsme uváděli **18. srpna** v amfiteátru v Krumvíři. Měli jsme veliký úspěch a tamní vedoucí se s námi nemohl rozejít doprovázej nás až do autobusu s lahavími naplněnými burčákem. Snažíme se jednou měsíčně scházet na zpívání, abychom nevyšli ze cviku a naučili se někdy zase novou písničku, kterou pro nás Zlatka vybere a také naučí. Při říjnovém měsíčním léčebném pobytu v lázních jsem napsala pásmo **Z ADVENTU DO VÁNOČNÍ**, jehož uvedení bylo naplánováno na neděli **9. prosince** v místním kulturním domě. Termín byl stanoven již v srpnu (z důvodu stálého obsazení sálu), aniž bych věděla, že něco vytvořím a také, herci neměli tušení, že se bude něco hrát. Po mém návratu, tedy téměř celý listopad jsme se spolu i s dětmi scházeli 2x týdně na zkoušky. Do této scénky, snad zároveň do našeho spolku přibýly dvě nové tváře a to sourozenci Majerovi – Adélka a Toníček. Jejich sestra Klárka už s námi hrála v jarním představení. Děti, a bylo jich 6, byly opravdu výborné a učenlivé. Rychle se naučily všechny básničky a koledy. Dospělých herců se zapojilo 15 a spolu s pracovníky zákulisí, bez kterých se nedá dělat žádné představení, se na pásmu podílelo včetně dětí 26 osob. V letošním roce k naší velké radosti jsme získali také obětavou a šikovnou kostymérku, paní Tánu Prokopovou. Myslím, že všichni zúčastnění zaslouží poděkování. Doufáme, že jsme přítomné diváky vánočně naladili a tak všem zpestřili druhou adventní neděli. Výtěžek z tohoto představení věnujeme naší škole, školce a ústavu Narnie.

Snad se Vám to bude zdát hodně osobní, ale na konci tohoto pro mě a celý Kadet výjimečného roku, co se týká vydání knihy o naší činnosti, musím tak činit, jelikož se to prostředně Kadetu týká a tito všichni si zaslouží mou velkou pochvalu. Chtěla bych tedy upřímně poděkovat Obecnímu zastupitelstvu s panem starostou za umožnění vydání almanachu našeho divadla a poskytnutí sálu k našim zkouškám.

Petče Osičkové, mé dceři, za bezpočet hodin strávených se mnou nad touto knihou při její digitalizaci a korekci. Manželovi, synovi Pavlovi, dceři Lence, celé rodině a především paní Hance Kapustové za jakoukoliv pomoc při této mé práci. Zlatce Galečkové a Tomášovi Dolákovi za velkou duševní a psychickou podporu, co se této knihy týká, protože bez jejich povzbuzování a uznání bych to možná v jisté fázi i zabalila. Nesmím zapomenout na Zbyňka Hádera, který mi řekl při mé představě – udělat výstavu 20. let Kadetu „To je nanic, sepiš to a vydej!“ Zdeňkovi Trněnému, který mě měl k tomu, aby to nebyla forma většího zpravodaje, ale kniha, také za poskytnutí materiálu ze své knihy o historii starovičského divadla. Jožovi Panicovi, manželům Klecandrovým a Habrovcovým za zapůjčení fotek z vlastního archivu. Všem ochotníkům za pěkné společenství, dětem a jejich rodičům za zájem o divadlo, Vám divákům a našim příznivcům, za Váš zájem o naše konání. Veliké poděkování za celý náš Kadet AUTOBUSOVÉ DOPRAVĚ ŠAFAŘIKOVI za dopravu na všechna letošní vystoupení, ZDARMA. Všem Vám jmenovaným a všem občanům si dovoluji za celý náš spolek popřát pokojné a milostiplné vánoční svátky a do roku 2019 pevné zdraví a samé Boží požehnání při každém Vašem konání.

Anna Haluzová

Něco pro potěchu duše - Svatopluk Čech:

*Za překrásné jižní noci, v daleku tam, v daleku
vyšla hvězda, jejíž záře svítí z věků do věků.
S tajným šepem skláněly se palmy nad práh jeskyně,
kde se robě usmívalo v objemutí matčině.
Pastýřů jen chudý zástup, schýlen k jeslím
vítal s ní jeho pohled, úsvit blaženějších lidstva dní.
A vzduch jasný rozplesal se andělskými písněmi:
Sláva Bohu na výsostech, pokoj lidu na zemi.*

Strípky z minulosti – známosti, předsvatební a svatební zvyky (II. část)

Svatby, které se plánovaly, bývaly většinou na podzim okolo svátku sv. Kateřiny patronky našeho kostela. Především proto, že bylo po práci v polích, husy vykrmené a prasátko mělo také 2 až 3 metráky, bylo chladno, tedy se nic nezkažilo, ledničky tehdy nebyly. Když se tedy párek zamilovaných pracoval ke svatbě ať náhlé, či dlouho plánované, přišel ženich do domu nevěsty požádat rodiče o ruku jejich dcery. Tito byli většinou na událost patřičně připraveni a za našich mladých let, obvykle nic nenamítali. I když pro mé rodiče to bylo překvapení, jako by na ně spadla chalupa. A to jsme spolu prosím chodili od školy. Jenže počítali se svatbou přece jen později a „dyž brzo, tož snáď na podzim, až bude po práci a Vašek doma z vojny né?“ Červen, zavalen prací, to byl teda nápad! Maminka chudinka byla tak překvapená, že šla po ulici pod deštníkem, i když už dávno svítilo slunko. Mami, promiň! Zato díky letnímu období, si naši svatbu zpestřily děti se svými tatínky navožením „zeleného“ na dvůr a vystavěním „bódy“ pro malé svatebčany, kterých bylo jistě několik desítek. Jak u nás, tak u Haluzů. U nás zručný pan Karel Kostrhoun, tatínkův bratranec namaloval na překlíčku legrační obrazy veselících se svatebčanů s texty pro výzdobu tohoto posezení, třebaže se k dětem moc nehodily typu: „Kdo pil umřel, kdo ne taky, tak jaképak sakrafraky“. Dospělé, i děti, tímto náramně pobavil. Generace před námi to měla horší. Brávaly se totiž na vesnici často majetky a láska zamilovaných musela mnohdy ustoupit rozumu a počítání „króžek u hrantu“. (Tomu jsem se smála, když to rodiče vzpomínali, že v některých rodinách se počítávalo bohatství podle kusů dobytka, odtud ty kroužky, u nichž byl dobytek u hrantu uvázan). Po svolení rodičů se sešly obě strany a naplánoval se tedy den svatby. My v šedesátých letech jsme museli nejdříve na matriku na městský úřad v Hustopečích objednat obřad - den a hodinu obřadu. Potom se šlo na faru, domluvit s panem farářem hodinu oddavek a kdy bude pár chodit na katechizmus – poučení. Objednaly se v zahradnictví kytice a focení v ateliéru. Od nás se hodně jezdilo fotit do Podivína. Poté nastal v rodině shon a velké přípravy. Čtrnáct dní před svatbou se po práci scházely ženy jak v domě ženicha, tak i nevěsty k pečení cukroví a matička začala sedat na husy, (krmit), většinou už tři týdny před svatbou, aby se

pečeně patřičně rozsypala. Musím jenom podotknout, že pečení cukroví po práci jsme si se Stázinkou Hovězákovou užili po naší velké rodině opravdu hodně. Také čtrnáct dní před svatbou chodili ženich s nevěstou „zvat na svatbu“. Přes pole, jak se říkalo hostům žijícím mimo tuto obec, zvali snoubenci tři týdny dopředu. K tomu zvaní musím připsat epizodku, kterou zažila moje dcera Petra se svým nastávajícím Zdeňkem, když chodili zvat na svou svatbu. Přišli k Charvátům a Petka, jak se sluší a patří (Nevěsta pronášela zvaní ve své rodině a ženich ve své, tak to bylo zavedeno) podávala tetě Blaži svatební oznámení se slovy, že se budou brát a přišli je pozvat na svatbu. Teta Blaža ukázala na dveře se slovy: „Ven! Nic sem neslyšela! Ven a chcu to slyšet, jak se to patří!“ Samozřejmě Petka se začala chtít, protože Blažu znala a táhla Zdeňka za dveře. Horší to bylo s ním. Ten nevěděl, co se děje a říkal jí „Honem, pojďme pryč“. Jenže Blaža se nedala odradit. Petka se to přes dveře musela naučit a teprve potom mohli vstoupit se slovy: „Pochválen buď Ježíš Kristus, toto je můj ženich Zdeňek. My se budeme brát a přišli jsme poprosit, abyste pozvání na naši svatbu přijali a do chrámu Páně nás doprovodili“. Teprve potom byli posazeni a náramně se na toto téma bavili. Jó, to byla Blaža. Byla s ní vždy velká legrace a nikdo se na ni nedovedl zlobit. Taky nebylo proč, nikomu neublížila. Pozvání hosté následně přinášeli do domu svatební dary „present“. Také ženy nosily takzvané „do kuchyně“. Vše co bylo potřeba k pečení cukroví: vejce, máslo, kakao, cukr, rum, pak i třeba hovězí maso, nebo kuře či slepici. To bylo vždy po domluvě se svatební matkou, co bude potřeba. Vše se totiž vařilo a peklo doma, ne jako dnes, kdy si jídlo i pečivo objednáme hotové. Ve čtvrtek před touto svatbou se pekly koláče a večer zdobily dorty a řezy. Koláče se tehdy jezdily péct do některé pekárny v Hustopečích, či v Pavlovicích, protože co skončili s pekárnou manželé Kratochvílovi, pekař u nás nebyl. Zůstal jenom Kratochvílův název – Pekařovi. Tak tedy zadělané těsto, ženy a vše co bylo třeba, se jednoduše naložilo na vlečku a traktor náklad odvezl do pekárny. Později se to řešilo auty. Otec rodiny zatím připravoval víno a něco pro zahřátí na svatební veselí. Také příprava kotlů na

dvoře, chystání dřeva a uhlí ke kotlům a nošení vody na vaření, byla jeho práce. Nebylo to tak snadné jako dnes, kdy jen otočíme kohoutkem. Pitná voda na vaření se musela navozit ze Svodnice. V pátek šel pár ke sv. zpovědi a kuchařkám začínala příprava na vaření a také se už něco předvařilo, aby se v sobotu stihalo. Docela často svatbu svým životem zaplatil již zmiňovaný pašík, který si dosud spokojeně chrochtal v chlívku. V letním období se porážka konala v předsvatebním týdnu. Maso se naložilo do sklepa, aby se nezkažilo a uchránilo před nenechavými mouchami. V podzimním a zimním období tato starost odpadla a zabijačka se mohla konat s předstihem. V pátek večer před domem nevěsty děvčata zpívala takzvanou „svícu“, což bylo na rozloučení nevěsty se svobodou. Děvčata si svítila na papír s písničkami rozžatými svíci. Odtud asi tento název. Nevím, protože tento zvyk u nás nebyl ani před těmi padesáti lety, kdy jsem se já vdávala ani dříve. Sestra měla svatbu v roce 1974 a tu už jí byla svíca zpívána. Myslím, že tento hezký zvyk přinesla a děvčata zacvičila (také pamatuji, že s nimi zpívala), paní učitelka Anna Mazůrková, která pochází ze Slovácka. Děvčata pozpívala „svícové písničky“, načež byla pozvána do domu a pohoštěna. Tam vázala pentličky na rozmarýny a pokračovala ve zpěvu a povídání. Vzpomínám si také, že v sobotu večer o svatbě chodívali kamarádi zazpívat pod okna ženichovi na rozloučenou. Zpívali písničku „Sivá holubičko kdes byla“. Byli většinou také pozváni do domu a pohoštěni.

Rok 1991 byl posledním, kdy platil zákon, povinného sňatku na úřadě. Doposud kdo chtěl mít sňatek v kostele, musel mít tedy také občanský sňatek na úřadě. V dalším roce už byl zákoněn sňatek jeden a to buď na úřadě, anebo v kostele. Oba měly stejnou platnost. Tak je tomu vlastně dosud. Běžně se to tehdy praktikovalo tak, že se jelo nejdříve na úřad, jen třeba jedno, nebo dvě auta, kde byli snoubenci oddáni, potom dal ženich prstýnky zpět do krabičky a tuto do kapsy saka staršího mládence, kterému náležela starost o prstýnky, a jelo se zpět domů. Ženich do svého domu a nevěsta rovněž. Mezi tím se scházeli do každého z těchto domů hosté a průběžně jim bylo nabídnuto malé občerstvení většinou v podobě klobásy, či párku. Ještě dnes, když si na to vzpomenu, musím se zasmát, protože většinou při kousnutí do párku z tohoto vystříkl gejzír šťávy, ne na šaty vlastní, ale většinou na sousedovy. Jo s párky nebyla žádná legrace. Jedly se totiž z tácku a ve stoje povětšinou někde na dvoře, přičemž se čekalo, až se mladí vrátí z úřadu. Z domu ženichova pak vycházel průvod hostů vedený ženichem a starším mládcem k nevěstě. Tam už se podobně hostila rodina nevěsty. Hostům ženicha se také jen tak před domem podaly koláče a cukroví (dovnitř by se všichni nevešli, když běžně na větší svatbě bývalo hostů třeba celkem 150). Mezi tím probíhalo v některé světnici, anebo také venku „odprášání“. Rodiče stáli a snoubenci klečeli, nebo stáli před nimi, děkovali za vychování, prosili za odpuštění a také za požehnání do společného života. Rodiče dělali dětem na čele křížek. Někdy také tento úkon odprášání vedla starší družička veršovaným říkáním. Všichni dojati se seřadili před domem a průvod se vydal na cestu do kostela. Vzpomínám si, že nám na cestu z místního rozhlasu zpívala Yveta Simonová krásnou píseň „Stůj při mně stůj...“. Nástup na společnou cestu nám tímto osladila tehdejší sekretářka MNV paní Františka Kouřilová. Muselo mě to opravdu oslovit, protože si to celých těch padesát let dobře pamatuji. Děkuji, Františko. V kostele jak už to chodí, byla velmi krásná a sváteční mše za doprovodu svatebních písní, které vždy zpívaly místní zpěvačky s panem varhaníkem. Varhaník byl místní, pan Martin Hübner a po něm jeho bratranec, pan Oldřich Hübner. Krásné svatební písně na kůru dlouhá léta zpívaly paní Jiřina Hübnerová, Marie Rožková, Ludmila Bízová, Ště-

pánka Buchtová, Štěpánka Hübnerová, druhý hlas paní Žofie Kostrhounová a dříve ještě než se odstěhovala, paní Veronika Sůkalová. Někdy se přidávali také muži, Antonín Šafařík, Boleslav Hübner, Vítězslav Kostrhoun, jen co si pamatuji. Při vlastním oddávání panem farářem, družička dávala snoubencům na hlavy rozmarýnové věnečky, které po slovech kněze „co Bůh spojil, člověk nerozlučuj“ z hlavy spolu s mládcem strhli a všechny zajímalo, kdo byl šikovnější, zda mládenec, nebo družička. Říkávalo se totiž, že podle toho se pozná, kdo koho v manželství bude víc poslouchat. Byl to takový zvyk ze starých časů. Starší mládenec se starší družičkou stáli vždy za ženichem a nevěstou. Bývali to většinou jejich největší kamarádi, nebo nejbližší rodina. Potom stáli svědkové, kterými byli zpravidla kmotři. Novomanželský pár z kostela vyprovázel hlas zvonů a byl-li ženich přespolní, čekali stárci, nebo chasa pod schody před kostelem na „zalykování“. Ženich si totiž manžel nevěstu od místní chasy, vykoupit. Před tento pár stárky, nebo stárci natáhli bílé prostěradlo ozdobené pentličkami, rozmarýnem, dětskou soupravičkou, čepičkou a dudlíkem. Další držel talíř, na němž byla dvě červená nazdobená jablíčka a papírová bankovka vysoké hodnoty, kterou musel ženich přelapit. Za to dostal pro sebe a pro nevěstu jablíčka a následoval přípitek. Přípitkem a talířem na finance byli počastováni všichni svatebčané. Vybrané peníze měli stárci většinou do svého fondu na přilepšenou. Stávalo se ale také někdy, že za vybrané peníze koupili nevěstě něco do výbavy. Záleželo, jaký se zrovna sešel kolektiv. Z kostela šel celý průvod k domu ženicha, kde se vyzkoušela připravenost páru do manželství. Nejdříve byly ženichovi podány dva hrnky tak, aby neviděl jejich obsah. V jednom totiž se nacházela voda a ve druhém víno. Jaký obsah podal nevěstě a jaký si ponechal, bylo znamením, co bude v manželství kdo pít. Potom mu byl podán bochník chleba a dřevěný nůž a musel chléb rozkrojit. Většinou ženich, nebyl-li zdaleka, anebo byl poučen, s touto zkouškou počítal a měl u sebe nějaký zavírací nůž. Zpravidla „štědrý“ novomanžel si nechal patku a manželce dal zbytek chleba. Dalším úkolem pro ženicha bylo nasekání dřeva, aby rodině nebylo zima. Byl pro něho připraven špalek, obušek a nějaký opravdu sukovitý kus dřeva, aby se pořádně zapotil. Také pro nevěstu byly připraveny zkoušky. Nejdříve dostala zavírací mimino v peřince, aby ukázala, zda bude umět děti chovat. Potom se rozbil nějaký talíř pro štěstí a nevěsta dostala lopatku se smetákem, aby předvedla, jak umí zametat. Většinou také předem někým poučena metla všechno do domu, aby nevymetla štěstí. Při těchto úkonech byly podávány koláče a cukroví také přihlížejícím hostům od nevěsty, aby bylo spravedlnosti učiněno zadost a aby také ochutnali, co se upeklo u ženicha. Po ukončení těchto zkoušek byli novomanželé vpuštěni do domu, kde nevěsta předala ženichově mamince nějaký dárek s poděkováním za syna a prosbou o přijetí a dceru. Načež se hosté nevěsty odebrali do jejího domu a novomanželé s hosty ženichovými usedli ke svatební tabuli. Byla-li svatba křesťanská, byl ke stolu pozván také oddávající kněz a oběd začínal modlitbou „Otče náš...“. Ženich s nevěstou dostali pouze jeden talíř a jednu lžici a museli se společně najíst na znamení, že od této chvíle mají všechno napůl a také jak to řekl pan farář, jsou jedna duše a jedno tělo. Zpravidla se podávala vynikající svatební polévka s domácíma lukšama (nudle), v kotli vařená, tj. z hovězího, vepřového a nějaké té slepice, aby měla polévka „voka“ a byla „žluťunká“. Následovalo vařené hovězí s křenovou omáčkou (z této vynikající polévky) s knedlíkem. Potom koláče a cukroví, jak je zvykem i dnes, až na to, že tehdy se na dědině většinou k tomu nevařila káva automaticky, jak je tomu dnes. Pití kávy nebylo zvykem, jen ojedinelé. Po tomto vydatném obědě se jelo k fotografii, tedy většinou jen někteří mladí s novomanželi, anebo oni sami.

Podle toho, kolik bylo k dispozici aut. Což tehdy byla vzácnost. Po jejich návratu se konalo společné fotografování celé svatby před domem. Tady konečně došlo také na chudáky rodiče uhnané a ustarané, kteří, a to především maminka se svatebního obřadu ani mše většinou nezúčastnila, jelikož jí bylo třeba při vaření. Tedy žádné nastrojené matky s kytičkou, ale většinou maminky, v šatech tak trochu pracovních, neškrobených, které nevěděly od samých starostí, kde jim hlava stojí. Budiž jim alespoň dnes, kdy už bohužel mezi námi nejsou vysloven veliký dík za jejich bezmeznou obětavost. Tito rodiče pro vyklizení světnic v domě pro svatebčany spali před svatbou v nějaké komoře, ve svatebních místnostech na zemi, nebo ve stodole když byly teplé noci, jak tomu bylo u mých rodičů.

Na další chod – jídlo, byli novomanželé v domě nevěsty s jejími hosty. Podávala se pečená husa, také vepřová pečeně, zelí a knedlík. V podzimních měsících, kdy už byla doba honů, se na svatební tabuli často objevil zajíc na smetaně. Dnes by to nebylo možné, jelikož zajíci u nás téměř vyhynuli. Muzikanty na svatbu obstarával ženich a také tuto večeri dostali většinou u něho. Potom opět přišli hosté ženicha již s muzikanty vyzvednout hosty u nevěsty a všichni již patřičně rozjaření s pochodem zamířili do hospody (bývalá Buchtova, dnes „Na Baště“), kde svatba pokračovala už společně. Musím podotknout, že na svatbě při obědě obsluhovali mládenci. Když jich bylo málo, tak vypomohli mladí ženáci. Každý měl většinou krásně vyšívanou bílou zástěru, kterou pro něho měla nachystanou družička, či manželka. Mnozí v nich zůstali i po dobu taneční zábavy. Bylo sólo novomanželé a sólo svatební rodiče. Kolem desáté hodiny večerní přišli na muziku s plnými koši nasmažených řízků kuchařky. Přes všechn shon a práci vždy s úsměvem na tváři, zvláště když se jim zahrál pochod a následné sólo, kdy si je muži podávali z ruky do ruky. Tyto svatby bývaly opravdu veselé plné tance a zpěvu. Ráda na to vzpomínám. A to jsme byli třeba i třikrát do roka. O půlnoci bylo „čepení“. Za zpěvu písně „Ej od Buchlova větr věje“ byl nevěstě sňat závoj. Ženich i nevěsta byli oblečeni do všedních krojů za stařečka a stařenku a zahrálo se jim sólo většinou „Když si náš dědeček babičku bral...“. Pak pokračovalo všeobecné veselí potud, co kdo vydržel a oni také vydrželi. Mnozí ani nespali. Nemůžu nevzpomenout na vlastní svatbu, v červnu za velmi teplého počasí. Měli jsme takovou vojenskou svatbu se čtyřmi vojáky, jelikož manžel ještě vykonával základní vojenskou službu. Jak už to při takových velikých rodinných svatbách bývá, také plno dětí. Ty byly samozřejmě ráno čilé a běhaly, kde se dalo, také v parku. Přiběhly s vytřeštěnými očima k Haluzům za kuchařkami „tetičky, honem pote, v parku za keřem leží mrtvé vojáky!“ Byl to Vaškův spolubojovník, který pocházel z Charvatské Nové Vsi a otázku noclehu vůbec neřešil a vyspal se po vojensku, zvláště když bylo tak teplo. Hlavní věc, mrtvý nebyl.

Nedělní ráno patřilo mužům, kteří si velmi rádi přivstali, anebo raději vůbec nespali, aby tuto příležitost neprošvihli. Chodili totiž „podkóvat“ kobyly. Tak říkali při této zábavě ženám. Byli strašně rádi, když některé mladé ženy a děvčata přistihli v posteli. U nás s nimi chodil s harmonikou „stréc Beneš“. Nejodvážnější dělal místního kováře „stréca Bureša“. Zasvěcený čtenář ví, o čem píši a jak ho chlapí, především jeho řeč rádi napodobovali. Ženy tuto jejich činnost „milovaly“. Ozývalo se ječení a pištění, protože chlapi ženu lechtali kartáčem na chodidle, kladívkem poklepali a pak s radostí namazali nohu černým krémem na boty. Nebylo úniku, protože další dobrovolníci ženu drželi. No byl to „úžasný zvyk“. Krém z nohy se jen těžko odstraňoval. Starší mládenec a družička, nebo taky novomanželé chodili dopoledne po domech zvát svatebčany na nedělní oběd, který se skládal z polévky a všeho, co po sobotě zbylo. Maximálně se uvařily brambory, když zbylo málo salátu. Někdy se pekla

kuřata a servírovalo se všechno najednou, aby si každý vzal, na co měl chuť, přičemž už jídlo zůstalo na stolech a neodklízelo se. Každý si bral dle potřeby a také, aby kuchařky už měli pokoj a užili si trochu toho svatebního veselí. K chuti, těm přejásaným přišly i kyselé okurky. Tento druhý svatební den zpravidla hosty obsluhoval novomanželský pár. V tomto odpoledni se krájely dorty, četla přání a gratulace novomanželům. Dalším programem druhého svatebního dne byla odplata žen mužům za jejich ranní podkóvání. A to holením. To byly zase ženy ve svém živlu. Přišla konečně také jejich chvíle a daly si moc dobrý pozor, aby jim žádný muž neutekl. Zvláště žádný z těch podkóvačů. V nestřeženém okamžiku zablokovaly všechny dveře a jednoho po druhém posazovaly na židli, pod krk holený muž dostal pořádné, teplé stařenčiny spodáry, aby nebyl pocitán. Bránícího se muže ochotně držely, aby sebou neházel. Přitom dostal varování, jenom ať klidně sedí, aby nepřišel k úrazu. Břítva je přece ostrá! (Byla vždy dřevěná). Holička, nebo chcete-li lazebnice, měla v misce našlehaný sníh z bílků a mastílkem z peří s velkou radostí a elánem rejčila po obličeji zákazníka, přičemž sem, tam s tímto nástrojem zamířila do nosu, což muselo být náramně příjemné. Však se hned ozvalo kýchnutí a prsknutí holeného. V tomto byly mistrny, pokud pamatuji naše svatby kuchařky, paní Marie Vágnerová a v manželově rodině, paní Božka Vašíčková (Königová). Někdy některý filuta si dal nenápadně do úst vodu, a když se nad ním holička skláněla, prskl jí vodu do obličeje, čímž všechny přihlížející uvedl v bouřlivý smích. Krásně bílému „namydlenému“, se jala holička seškrabávat pěnu dřevěnou břitvou s obličeje. Následovalo přepudrování hladkou moukou. Na tvářích od bílků to dobře drželo. Na závěr tohoto zkrášlení, byl mnohdy počmárán rtěnkou a polit nějakou kvalitní ruskou voňavkou. K nahlédnutí místo zrcadla mu bylo podáno struhátko na křen. Musel také za toto zkrášlení zaplatit na podaný mu talíř. Tyto vydělané peníze potom ženy daly novomanželům „na plinky“. Vy, kteří to pamatujete, vy to víte, ale těm kteří takové svatby nepamatují, chci říci: věřte, ve veselých rodinách se oba dva dny zpívalo a v neděli navečer, nebo už samý večer loučení nemělo konce. Svatebčanům při odchodu domů svatební matka dávala „véslužku“. Krabici s koláči a cukrovím. Mnohé zvyky a tradice, které uvádím, přetrvávají dodnes. Také mnoho dalších zvyků se při svatbách užívá a užívalo, ale to bych se do zpravodaje nevešla. Popsal jsem to tak, jak mě v mysli vzpomínky utkvěly pro ty, které to bavi čist a tím se vrátí do dob svého mládí. Také pro mladé, kteří o to mají zájem, abych jim přiblížila dobu jejich prarodičů. Tak zase někdy při střípkách z minulosti nashledanou anebo, pište, ráda si přečtu vzpomínky mnohých z Vás.

Zleva: František Kostrhoun (můj tatínek), Vojtěch Kostrhoun, Josef Ovišek, Karel Kostrhoun a Vítězslav Kostrhoun. Uprostřed sedí malý bubeníček – Lada Očenášek.

Dovolím si zveřejnit jako dokument společné fotografie svateb v různém období minulého století, na kterých mě zaujala profesionalita fotografa, co se týká seřazení hostů. Každá osoba, či osůbka je krásně vidět v seřazených řadách. Čím pozdější svatba, tím horší seřazení. (Viz naši svatbu z r. 1968). Také přidávám foto bratranců a zároveň „hudebního tělesa“ ze svatby Aloisie Hradilové a Aloise Kostrhouna, mých kmotrů z toho důvodu, že jsou na ní krásně vidět ty naškrobené, bílé zástěry těchto mládenců. Byla jsem upozorněna čtenáři, abych pod foto dala jména, tedy tak činím. Zveřejňuji fotky, aby se v nich lidé našli. Většina už není mezi námi, ale my je pamatujeme.

Krásné vánoční počtení přeje Anna Haluzová

Svatba r. 1956 – Ludmila Šebestová a Stanislav Bíza – padesátá léta.

Svatba r. 1918 - Veronika Mazůrková a Matěj Kostrhoun (moji stařečci) po první světové válce po návratu ženicha ze zajetí.

Svatba r. 1961 – Jarmila Klecandrová a Miroslav Kostrhoun. Na této svatbě, bylo kromě dospělých, přes třicet dětí a představte si maličký domeček u „Jarolíků“ a řeknu vám, bylo mě 12 let a dodnes si to veselí pamatuji.

Svatba r. 1947 - Růžena Najmanová a František Kostrhoun (rodiče) - po druhé světové válce.

22 družiček na jejich svatbě.

Svatba r. 1968 - Anna Kostrhounová a Václav Haluza (naše svatba) – šedesátá léta.

Společenská kronika

V měsíci listopadu oslavili významné životní jubileum

pan **Karel Kostrhoun** – 92. narozeniny
paní **Marie Filípková** – 91. narozeniny

V měsíci prosinci oslavili významné životní jubileum

pan **František Úlehla** – 97. narozeniny
pan **Roman Vejvančický** – 50. narozeniny

Rozloučili jsme se:

listopad – **Vladimír Charvát**, čp. 209

Svatba

Oznamujeme,
že dne 20. 10. 2018 byli oddáni
Jana Klecandrová a Jindřich Kovář,
bytem Starovičky 103.

Blahopřejeme rodičům:

Dne 31. 10. 2018 se narodil **Michal Bula**.
Rodiče: Lenka Bulová a Miroslav Bula,
Starovičky 183.

Atletika

Jak už víte byl jsem na soustředění ve Vysokých Tatrách, vše proběhlo podle plánu. Nyní se soustředím v Turecku, kde se připravujeme na nadcházející halovou sezónu. Tímto bych Vám rád popřál krásné Vánoce a úspěšný vstup do Nového roku. **Radek Juška**

SDH

Hasiči Starovičky přejí všem občanům šťastné a veselé prožití svátků vánočních a hodně zdraví a pohody v roce 2019.

Elen Bumbová

Ellen Klobásová

Jindřich Kovář

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ 27. ŘÍJNA 2018

Noemi Debora Nečasová

Samuel Kuba

Obec Starovičky pořádá
v sobotu 26. 1. 2019

OBEČNÍ KROJOVÝ PLES

Začátek ve 20 hod s předtančením
České besedy

Hraje DH Palavanka

Vstupné 150 Kč - místenka, ochutnávka vína, sklenička
Bohatá tombola

Předprodej místenek od 21.1.2019 na OÚ Starovičky, tel.: 519414035

SPORTOVNÍ A MAŠKARNÍ PLES

Pořádá TJ STAROVIČKY 23.2.2019 VE 20.00 HOD
V KULTURNÍM DOMĚ VE STAROVIČKÁCH
HRAJE SKUPINA APOLLO

BOHATÁ TOMBOLA
OBČERSTVENÍ ZAJIŠTĚNO
MASKY VSTUP ZDARMA

STAROVIČSKÝ ZPRAVODAJ Vydavatel: *Obec Starovičky*, Starovičky 43, PSČ 691 68. Zaevidováno pod ev. č.: MKČR E 20321.
E-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz. Náklad 370 ks, výtisk je neprodejný. Za podepsané příspěvky odpovídá autor. Redakce si vyhrazuje právo příspěvky zkrátit a jazykově upravit, obdržené materiály neuveřejnit, důvody neuveřejnění nesdělovat. Termín další uzávěrky je **10. 2. 2018**. Příspěvky zasílejte na e-mail: zpravodaj.starovicky@seznam.cz nebo do kanceláře OÚ Starovičky.
Redakce: Iva Horáková (IH), Hana Kapustová (HK). Grafická úprava: Vlastimil Ovišek. Tisk: Tiskárna Brázda, www.tiskarnabrazda.cz.
Na vydání tohoto čísla se autorsky podíleli: Vladimír Drbola (VD), Mgr. Dana Walterová (Wal), Petra Novotná (PN), Mgr. Ivana Bajková (Baj), Mgr. Lucie Šebestová (Šeb), Dominika Francová (Fra), Hana Harthová (HH), Ing. František Kadrnka (KaFr) a další podepsaní autoři příspěvků.